

**KODIN JA ALAKOULUN YHTEISTYÖMUODOT SEKÄ
YHTEISTYÖN TOTEUTUMINEN VANHEMPIEN ARVIOIMANA**

**Tampereen yliopisto
Terveystieteiden yksikkö
Hoitotiede
Pro gradu -tutkielma
Tiina Hartikainen
Kesäkuu 2014**

TIIVISTELMÄ

TAMPEREEN YLIOPISTO

Terveystieteiden yksikkö
Hoitotiede

TIINA HARTIKAINEN: Kodin ja alakoulun yhteistyömuodot sekä yhteistyön toteutuminen vanhempien arvioimana

Pro gradu -tutkielma, 46 sivua, 4 liitettä

Ohjaajat: TtT, yliopiston lehtori Katja Joronen, TtT, yliopisto-opettaja Anja Rantanen ja professori Marja Kaunonen

Kesäkuu 2014

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata kodin ja koulun eri yhteistyömuotojen tärkeyttä ja yhteistyön toteutumista alakouluikäisten oppilaiden vanhempien näkökulmasta. Tutkimus on osa laajempaa Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikön tutkimushanketta Koululaisen ja hänen perheensä terveyden edistäminen koulu yhteisössä.

Tutkimusjoukko koostui kahden länsisuomalaisen alakoulun neljänsien ja viidensien luokkien oppilaiden vanhemmista (n=145). Vanhempien osallistumisprosentti oli 76 %. Mittareina käytettiin kodin ja koulun yhteistyön tärkeyttä kuvaavaa mittaria ja laajempaan tutkimushankkeeseen kehitettyä kodin ja koulun yhteistyön toteutumista arvioivaa mittari.

Aineisto analysoitiin tilastollisesti. Mittarista muodostettiin neljä summamuuttujaa: Vanhempien arvio koulukohtaisen yhteistyön tärkeydestä, vanhempien arvio luokkakohtaisen yhteistyön tärkeydestä, vanhempien arvio oppilaskohtaisen yhteistyön tärkeydestä sekä vanhempien arvio yhteistyön toteutumisesta. Summamuuttujien sisäistä yhdenmukaisuutta tarkasteltiin Cronbachin alfa -kertoimen avulla. Tilastollisina menetelminä käytettiin ristiintaulukointia, Fisherin exact -testiä ja t-testiä sekä yksisuuntaista varianssianalyysiä (ANOVA).

Tässä tutkimuksessa tärkeimmät kodin ja koulun väliset yhteistyömuodot olivat vanhempainvarti, luokan vanhempainilta, opettajan, oppilaan ja vanhemman yhteinen keskustelu, reissuvihko, opettajan tiedote vanhemmille ja luokan juhla. Yhteistyön toteutumisessa vanhemmat kokivat, että opettajaan on helppo ottaa yhteyttä, hän suhtautuu myönteisesti kodin ja koulun yhteistyöhön sekä on ammattitaitoinen. Yhteistyössä vanhempi ja opettaja toimivat lapsen parhaaksi, mutta opettajalta ei koettu saavan riittävästi tukea vanhempana olemiseen. Vanhempien asemalla ja lapsen sukupuolella havaittiin yhteys vanhempien arvioon kodin ja koulun eri yhteistyömuotojen tärkeydestä. Perhetyypillä ja lapsen sukupuolella oli yhteys vanhempien arvioon kodin ja koulun yhteistyön toteutumisesta.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että kodin ja koulun yhteistyö koettiin tärkeänä ja sen toteutumiseen oltiin tyytyväisiä. Äidit ja poikalasten vanhemmat pitivät kodin ja koulun eri yhteistyömuotoja isä ja tyttölasten vanhempia tärkeämpinä. Ydin- ja yksinhuoltajaperheissä asuvat sekä poikalasten vanhemmat olivat tyytyväisempiä yhteistyön toteutumiseen kuin uusperheissä asuvat ja tyttölasten vanhemmat.

Avainsanat: koti, koulu, yhteistyö, alakoulu, vanhemmat

ABSTRACT

UNIVERSITY OF TAMPERE

School of Health Sciences
Nursing Science

TIINA HARTIKAINEN: Collaboration Types between Home and Primary School and their Realization evaluated by the Parents.

Master's thesis, 46 pages, 4 appendices

Supervisors: Katja Joronen, PhD, University Lecturer, Anja Rantanen, PhD, University Instructor and Marja Kaunonen, Professor

June 2014

The aim of this research was to describe the importance of the different collaboration types between home and school as well as the realization of this collaboration from the parents' point of view. The conducted research is part of a larger research project at the University of Tampere. The project's aim is to promote the health of the child and his or her family in school environment.

The sample data were collected from fourth and fifth grade children's parents (n=145) in two schools in Western Finland. The response rate of the parents was 76 %. A parameter for describing the importance of collaboration between home and school was used and for the larger research project the assessment parameter developed for measuring the realization of the collaboration between home and school was used.

The collected material was analysed statistically. Four head sum variables were formed: the parents' evaluation of the importance of the collaboration with the particular school, the parents' evaluation of the importance of the collaboration with the particular class, the parents' evaluation of the importance of the collaboration with the child as well as the parents' evaluation of the realization of the collaboration. The inner uniformity of the sum variables was controlled with the help of the Cronbach alpha factor. The statistical methods used were cross tabulation, the Fisher's exact -test, the t-test as well as the one-way analysis of variance ANOVA.

In this research the parent-teacher meetings, the parents' evening with the class, the common discussion meetings with teacher, parent and child, the communication booklet, the teacher's information bulletins to the parents and the class' celebration were noticed to be the most important collaboration types between home and school. In the realization of the collaboration the parents experienced that it was easy to approach the teacher, that the teacher related positively towards the collaboration between home and school and that he or she was professionally skilled. Together the parent and the teacher work in the child's best interest, but the parents have not experienced receiving enough support in being a parent from the teacher.

As a conclusion one can say that the mothers and the boys' parents found the collaboration between home and school more important than the fathers and the girls' parents. Nuclear and single-parent families as well as boys' parents were more satisfied with the realization of the collaboration than reconstituted families and girls' parents.

Keywords: home, school, collaboration, primary school, parents

SISÄLLYSLUETTELO

1. TUTKIMUKSEN TAUSTA	5
2. TUTKIMUKSEN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	6
2.1. Kodin ja koulun välinen yhteistyö	6
2.2. Kodin ja koulun yhteistyötasot ja -muodot	9
2.2.1. Koulukohtainen yhteistyö	11
2.2.2. Luokkakohtainen yhteistyö	12
2.2.3. Oppilaskohtainen yhteistyö	13
3. TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	15
4. TUTKIMUSMENETELMÄT	15
4.1. Tutkimusaineisto ja mittarit	15
4.2. Aineiston analysointi	17
5. TULOKSET	19
5.1. Kohdejoukon kuvaus	19
5.2. Vanhempien kokemukset koulukohtaisista yhteistyömuodoista	20
5.3. Vanhempien kokemukset luokkakohtaisista yhteistyömuodoista	22
5.4. Vanhempien kokemukset oppilaskohtaisista yhteistyömuodoista	24
5.5. Vanhempien kokemukset kodin ja koulun yhteistyön toteutumisesta	26
6. POHDINTA	29
6.1. Tutkimuksen luotettavuus	29
6.2. Tutkimuksen eettisyys	30
6.3. Tutkimustulosten tarkastelu	31
6.4. Kehittämisehdotukset ja jatkotutkimusaiheet	34
7. JOHTOPÄÄTÖKSET	36
LÄHTEET	37

LIITTEET

Liite 1. Taustamuuttajat ja koulukohtainen yhteistyö prosentteina sekä p-arvot	41
Liite 2. Taustamuuttajat ja luokkakohtainen yhteistyö prosentteina sekä p-arvot	43
Liite 3. Taustamuuttajat ja oppilaskohtainen yhteistyö prosentteina sekä p-arvot	44
Liite 4. Taustamuuttajat ja yhteistyön toteutuminen prosentteina sekä p-arvot	45

TAULUKOT

Taulukko 1.	Kodin ja koulun yhteistyön malli (Ng 2002)
Taulukko 2.	Summamuuttajat ja Cronbachin alfa -arvot
Taulukko 3.	Vanhempien taustatiedot
Taulukko 4.	Koulukohtaisten yhteistyömuotojen tärkeys
Taulukko 5.	Taustamuuttajien yhteys vanhempien arvioon koulukohtaisen yhteistyön tärkeydestä sekä muuttajien p-arvot.
Taulukko 6.	Luokkakohtaisten yhteistyömuotojen tärkeys
Taulukko 7.	Taustamuuttajien yhteys vanhempien arvioon luokkakohtaisen yhteistyön tärkeydestä sekä muuttajien p-arvot.
Taulukko 8.	Oppilaskohtaisten yhteistyömuotojen tärkeys
Taulukko 9.	Taustamuuttajien yhteys vanhempien arvioon yhteistyön toteutumisesta sekä muuttajien p-arvot.
Taulukko 10.	Vanhempien kokemukset kodin ja koulun yhteistyön toteutumisesta
Taulukko 11.	Taustamuuttajien yhteys vanhempien arvioon kodin ja koulun yhteistyön toteutumisesta sekä muuttajien p-arvot

1. TUTKIMUKSEN TAUSTA

Nuori luo perustansa elämälleen jo lapsuudessa. Koulu on se paikka, missä hän viettää suuren ajan päivästänsä. Näin sillä on tärkeä merkitys hänen elämässään ja terveydessään. Valtioneuvoston asetuksen (422/2012) 4 §:n ja Perusopetuslain (628/1998) 3 §:n mukaan opetus ja kasvatus tulee järjestää yhteistyössä kodin ja koulun kanssa edistämällä oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä. Vanhempien tehtävänä on kuitenkin huolehtia, että lapsen oppivelvollisuus tulee suoritetuksi (Perusopetuslaki 628/1998).

Jo 1900-luvun alussa kehoitettiin Opettaja-lehdessä koulua ja kotia toimimaan yhteistyössä toisiinsa tutustuen saadakseen aikaan menestyksellistä toimintaa lasten parhaaksi (Müller 1906). Tuolloin katsottiin, että vanhempien ja koulun menestyksellinen yhteistyö oli vaikuttamassa vanhempien käsitykseen lasten kouluun laittamisesta, vaikka lasten kasvatus tapahtui pääasiassa kotona. 1920–30-luvuilla Kotikasvatusyhdistys ry. teki menestyksellistä toimintaa kodin ja koulun yhteistyön hyväksi sekä 50-luvulla opettajia kehoitettiin vierailemaan oppilaidensa kotona (Soininen 1986). Nykyisin vanhemmuuteen ja kotikasvatukseen liittyviä toimintoja toteutetaan yhä enenevässä määrin yhteiskunnallisissa hoito- ja kasvatusinstituutioissa perheiden sijaan (Alasuutari 2003), vaikka vastuu lapsen kasvatuksesta on ensisijaisesti kodeilla ja koulun tehtävä on tukea tätä toimintaa (Laki perustusopetuslain muuttamisesta 477/2003).

Kodin ja koulun yhteistyötä tapahtuu yksilö- ja yhteisötasolla läpi lapsen oppivelvollisuusajan. Yksilötasolla voidaan kodin ja koulun yhteistyötä kutsua oppilaskohtaiseksi yhteistyöksi. Yhteisötason yhteistyö voidaan jakaa luokka-, koulu- ja kuntatasolla tapahtuvaan yhteistyöhön ja tuolloin tätä yhteistyötä tulee toteuttaa ei vaan perheen ja koulun välillä, vaan myös eri perheiden välillä (Korpinen 2010). Yhteisötasolla kouluterveydenhuolto kuuluu myös kiinteästi kouluyhteisöön ollen osa oppilashuoltoa, vaikka yhä edelleen vanhempien osallistuminen terveydenhuollon ja oppilashuollon toiminnan suunnitteluun on hyvin vähäistä (Fröjd & Peltonen 2010). Myös kouluterveydenhuollon tulee rakentaa hyvää yhteistyötä kodin kanssa luoden mahdollisimman luottamukselliset suhteet vanhempiin. Lähtökohtana niin koulussa kuin kouluterveydenhuollossa onkin, että tämä toiminta on vanhempien tietämää ja hyväksymää (Kouluterveydenhuolto 2002, Kouluterveydenhuollon laatusuositus 2004). Hyvä yhteistyö alkaa toisen osapuolen kuulemisesta sekä siinä ilmenee kunnioituksen ja luottamuksen lisäksi vuoropuhelua (Opetushallitus 2007).

Vaikka tutkimukset (Kivirinta 1995, Metso 2000, Siniharju 2003, Lehtolainen 2008, Sormunen, Tossavainen & Turunen 2011) osoittavat kodin ja koulun yhteistyön merkityksen positiivisena lapsen terveyteen ja oppimiseen sekä kognitiivisiin ja sosiaalisiin taitoihin, on tämä yhteistyö jäänyt vähemmälle merkitykselle suomalaisessa yhteiskunnassa (Rimpelä ym. 2008, Sormunen ym. 2011). Perusopetuksen laatukriteereissä (2012) nähdään kodin ja koulun yhteistyön lähtökohdiksi keskinäinen arvostus sekä luottamus, joka rakentuu yhteisessä toiminnassa ja keskusteluissa vanhempien, oppilaan ja opettajan kanssa (Rimpiläinen 2009). Vanhempien tulisi osallistua yhteistyöhön, olla kiinnostuneita lapsensa koulunkäynnistä sekä arvostaa koulussa tapahtuvaa työtä (Metso 2000, Perusopetuksen laatukriteerit 2012). Lasten mennessä mielellään kouluun on tämä merkki siitä, että he voivat hyvin ja koulussa on hyvä ilmapiiri (Metso 2000) sekä me-henki, joka kasvaa koulun ulkopuolisessa yhteistoiminnassa vähentäen näin luokassa tapahtuvaa kiusaamista (Kinnunen 2005).

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvata kodin ja koulun yhteistyömuotojen tärkeyttä ja yhteistyön toteutumista alakouluikäisten oppilaiden vanhempien näkökulmasta. Tutkimuksen tavoitteena on saadun tiedon avulla tuoda vanhempien näkemyksiä esille alakoulun ja kodin yhteistyön kehittämiseksi. Tutkimus on osa laajempaa Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikön tutkimushanketta Koululaisen ja hänen perheensä terveyden edistäminen kouluyhteisössä.

2. TUTKIMUKSEN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

2.1. Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Kodin ja koulun yhteistyö on opetushallituksen (2007) mukaan parhaimmillaan oppilaan hyväksi tapahtuvaa kasvukumppanuutta, jonka lähtökohtana ovat lapsen/oppilaan tarpeet, huolenpito, vastuu ja oikeudenmukainen kohtelu. Tämä lapsikeskeinen yhteistyö alkaa jo varhaiskasvatuksessa jatkuen aina toisen asteen koulutuksen loppuun saakka. Vanhemmat voivat osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön toimimalla vanhempana, koulun johtokunnassa tai vanhempainyhdistyksessä (Rimpelä ym. 2008). Yhteistyöstä ja sen muodoista tulee sopia vanhemman ja opettajan yhdessä

(Perusopetuksen laatukriteerit 2012) sekä tällä yhteistyöllä tulee olla selvät kirjatut periaatteet ja sisällölliset rakenteet (Launonen, Pohjola & Holma 2004, Sormunen ym. 2011).

Vanhempien osallisuus yhteistyöhön on yhteydessä lasten luokka-asteeseen ja lapsen vanhetessa yhteistyö kodin ja koulun välillä vähenee (Nordahl 2000). Kodin- ja koulun yhteistyöhön ovat yleensäkin tyytyväisiä yli puolet (54 %) alakoululaisten vanhemmista, kun vastaavasti alle puolet (44 %) yläkoululaisten vanhemmista on yhteistyöhön tyytyväisiä. Vaikka suuri osa koululaisten vanhemmista kokee kodin ja koulun arvot samansuuntaisiksi (Metso 2013), kaipaavat he enemmän avoimuutta koulun toimintaan saadakseen selville mitä koulussa oikein tapahtuu (Metso 2000). Vanhempien käsityksiin kodin ja koulun yhteistyöstä ovat vaikuttamassa heidän omat koulukokemuksensa (Metso 2004, Lehtolainen 2008, Sormunen ym. 2011). Yhteistyöhön ja vanhempien aktiivisuuteen vaikuttavia asioita on muuan muassa perheen sosioekonominen asema (Siniharju 2003), ja vanhempien voimavarojen vähyys tai kiire työelämässä vähensi aktiivisuutta yhteistyöhön (Sormunen ym. 2011). Myös koulun sijainti vaikuttaa vanhempien aktiivisuuteen, maaseudulla ja kaupungeissa ollaan enemmän yhteyksissä toisiin vanhempiin kuin taajamissa sekä maaseudulla vanhemmat osallistuvat muita vanhempia enemmän erilaisiin yhteistyömuotoihin (Airaksinen 2012). Vähemmistökieliset vanhemmat sekä vanhemmat, joilla oli alhaisempi koulutus, olivat tyytymättömämpiä yhteistyöhön, kun taas vanhemmat, joilla on hyvät suhteet muihin lasten vanhempiin, ovat tyytyväisempiä yhteistyöhön (Nordahl 2000).

Rehtoreiden sitoutuminen kouluyhteistyöhön luo vanhemmille turvallisuuden tunnetta, vähentää koulukiusaamista sekä lisää vanhempien ja opettajien välistä vuorovaikutusta, jonka he kokevat lisäävän luottamusta. Vanhemmat ovat yleensäkin kiinnostuneita lastensa koulunkäynnistä ja luokan ilmapiiristä. Hyväksi koettu kouluyhteistyö lisää vanhempien luottamusta koulua ja koulutyöskentelyä kohtaan. Vanhemmat toivovatkin lisää yhteistyötä lapsen kasvuolosuhteiden parantamiseksi, mutta aloitteen ja toimintaohjeiden odotetaan tapahtuvan koulun suunnalta. Näin opettajalta odotetaan aloitteellista roolia yhteistyössä sekä häneltä toivotaan enemmän tietoa lapsen oppimistilanteesta. Vanhempainiltoja toivottiin lisää, mutta niihin kaivataan selkeämpää tavoitetta ja rakennetta sekä niihin toivotaan lisää ulkopuolisia luennoitsijoita lapsen kasvuun liittyvistä asioista. Naiset seuraavat miehiä enemmän lastensa koulunkäyntiä ja ovat kiinnostuneempia saamaan tietoa kouluun liittyvissä asioissa. (Kivirinta 1995, Sormunen ym. 2011.) Vaikka Torkkelin (2001) mukaan isillä ilmenee halukkuutta kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön, hoituu tämä yhteistyö useimmiten äitien kautta (Nordahl 2000, Alasuutari 2003).

Kodin ja koulun yhteistyötä tai kasvatuskumppanuutta määrittelevät monet lait ja asetukset. Jo esiopetuksessa tulee aloittaa toimiminen yhteistyössä kotien kanssa sekä lapsen sosiaalisten taitojen ja terveen itsetunnon vahvistaminen (Valtioneuvoston asetus 422/2012, 5§). Perusopetuslain (628/1998) 3 § ja Valtioneuvoston asetuksen (422/2012) 4 § velvoittavat koteja ja kouluja toimimaan yhteistyössä sekä järjestämään oppilaille heidän kehitystasonsa mukaista opetusta edistääkseen näin oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä. Yhteistyötä kodin ja koulun välillä määrittävät myös lukiolaki (629/1998) sekä laki ammatillisesta koulutuksesta (630/1998). Vanhempia tulee perusopetusasetuksen (852/1998) 10 §:n mukaan tiedottaa lapsensa opintojen etenemisestä sekä hänen työskentelystään ja käyttäytymisestään koulussa. Eri laeista ja asetuksista huolimatta kodin ja koulun yhteistyö ei ole riittävässä määrin tavoitteellista tai toiminnassa näkyvää (Sormunen, Tossavainen & Turunen 2011). Jotta tämä yhteistyö olisi osa jokapäiväistä elämää kouluissa ja kodeissa, tulisi sen toimintaa ja tavoitteita kehittää yhdessä perheiden kanssa sekä nämä yhteistyöstrategiat tulisi olla kirjattuna ja kaikkien sitoutuneita niihin (Sormunen 2011 & Perusopetuksen laatukriteerit 2012).

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2004) edellytetään kodin ja koulun eli lapsen kasvuyhteisöjen vuorovaikutusta ja yhteistyötä, jonka tavoitteena on mahdollisimman avoin toimintakulttuuri niin koulun kuin kotien ja yhteiskunnan kanssa. Tällä toiminnalla pyritään turvaamaan lapsen terve kasvu ja mahdollisimman hyvä oppiminen. Huoltajille tulee luoda mahdollisuus osallistua koulun opetus- ja kasvatustyön suunnitteluun ja arviointiin, kuitenkin vain joka neljännelle vanhemmista oli tarjoutunut tilaisuus tähän (Metso 2013). Vanhemmat tulee ottaa mukaan oman lapsen oppimissuunnitelman mukaiseen toiminnan tukemiseen sekä tarvittaessa heitä tulee kuulla oppilashuollollisten tukitoimien suunnittelussa oman lapsen kohdalla. Oppilashuollon palveluista tulee tiedottaa kotia ja 60 % vanhemmista kokikin saavansa riittävästi tietoa oppilashuollon palveluista (Metso 2013.) Myös lapsen tukiovetusta tulee toteuttaa yhteisymmärryksessä vanhempien kanssa, samoin heille tulee järjestää tilaisuuksia neuvotella lapsensa opiskeluun ja valintoihin liittyvistä asioista. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004).

Kodin ja koulun yhteistyöstä puhuttaessa Epstein (2009) kirjoittaa perheen, koulun ja yhteiskunnan kumppanuudesta korostaen tuolloin yhdessä jaettua vastuuta. Myös Siniharju (2003) tarkastelee väitöskirjassaan kodin ja koulun yhteistyötä jaetun vastuun ja kumppanuuden näkökulmasta, jolloin perheen, koulun ja yhteiskunnan yhteinen vastuu lapsen sekä nuoren kasvatuksesta ja kehityksestä jatkuu läpi hänen kouluvuosiensa. Tällaisessa osittain päällekkäisten alueiden mallissa lapsen ja nuoren tulee olla keskipisteenä ja näin hän itse vaikuttaa omaan kasvuunsa, kehitykseensä ja

koulussa onnistumiseensa. (Siniharju 2003.) Epsteinin (2009) kumppanuuden sekä jaetun vastuujatteluun mukaan yhteistyömuodot voidaan jaotella kuuteen eri ryhmään, joita ovat vanhemmuus, kommunikointi, vapaaehtoisuus, oppiminen kotona, päätöksenteko ja yhteistyö kouluun tiiviisti liittyvien toimijoiden kanssa, kuten terveydenhuolto. Kouluterveydenhuollon kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön olivat tyytyväisiä 70 % alakouluikäisten ja 75 % yläkouluikäisten lasten vanhemmista (Metso 2013), mutta osa vanhemmista kokee saavansa liian vähän ja pinnallista tietoa oman lapsensa terveydestä (Mäenpää 2008). Lisäksi kouluterveydenhoitajan tuntemus asiakkaansa perheestä koettiin vähäiseksi sekä terveysneuvonnasta ja terveyskasvatusmateriaalista kaivattiin enemmän tietoa (Mäenpää 2008).

2.2. Kodin ja koulun yhteistyötasot ja -muodot

Kodin ja koulun yhteistyötä voidaan toteuttaa niin yksilö- kuin yhteisötasolla. Yhteisötason yhteistyö voidaan jakaa luokka-, koulu- ja kuntatasolla tapahtuvaan yhteistyöhön. Kuntatasolla yhteistyö vanhempien kanssa tuo heidän näkemyksiään esille suunniteltaessa kunnan opetustoimen toimintaa ja näin he voivat olla vaikuttamassa lasten opetusjärjestelyihin ja elinympäristöön. (Opetushallitus 2007.)

Ng (2002) esittelee kuusitasoisen kodin ja koulun yhteistyömallin (taulukko 1), jossa ilmenee vanhempien rooli yhteistyössä. Vanhempi voi olla tiedon saaja kodin ja koulun yhteistyössä, vastuunottaja koulutasolla tapahtuvassa yhteistyössä tai osallistuja päätöksen tekoon toimimalla tarkkailijana tai vastuunkantajana. Tasot 1 ja 2 ovat yksilötason yhteistyötä, jolloin vanhempi on vuorovaikutuksessa opettajaan ja lapseensa huolehtimalla kodin ja koulun yhteydenpidosta ja tukemalla oman lapsen oppimista. Tasoilla 3, 4 ja 5 eli koulu- ja luokkatasolla vanhempi osallistuu kodin ja koulun yhteistyöhön toimimalla erilaisissa vanhempainyhdistyksissä tai luokkatoimikunnissa sekä osallistumalla että organisoimalla niiden toimintaa. Taso 6 vastaa kuntatason toimintaa kodin ja koulun yhteistyössä, jolloin vanhempi toimii aktiivisesti vanhempain edustajana koulun johtokunnassa osallistuen päätöksentekoon asioissa, jotka koskevat kodin ja koulun yhteistyötä ja sen kehittämistä. Ng (2002) huomasi omassa tutkimuksessaan, että vanhempien ei haluttu osallistuvan toimintaan ja päätöksentekoon koulun sisällä, mutta osallistuminen koulun ulkopuolella eli etupäässä oppilas- ja luokkakohtaiseen toimintaan oli niin vanhemmille kuin opettajille suositeltavaa.

TAULUKKO 1: Kodin ja koulun yhteistyön malli (Ng 2002)

Alue	Taso	Osallistumisen luonne	Toiminta	Vanhempien oikeudet
Osallistuminen koulun ulkopuolella	1	Yhteydenpito	Yhteydenpito puheli-, mitse, opettajan tapaanminen, koulun tiedotteiden seuraaminen	Tiedon saaminen
	2	Oman lapsen oppimisen tukeminen	Lapsen avustaminen läksyissä, lapsen oppimisen, kehityksen ja terveyden seuranta	
	3	Osallistuminen vanhempaintoimintaan ja sen organisoimiseen	Koulun tilaisuuksiin ja vanhempainyhdistykseen osallistuminen, rahankeruu ja vanhempainiltaan osallistuminen	Vastuunotto
Osallistuminen koulun sisällä	4	Avustaminen koulun toiminnassa	Kerhotoiminnan organisointi, avustava opetus, muut vapaaehtoistehtävät	
	5	Auttaminen päätöksenteossa	Konsultointi opetussuunnitelman ja koulun kehittämisessä, osallistuminen oppilasioista päättämiseen	Tarkkailu
	6	Osallistuminen päätöksentekoon	Osallistuminen koulun johtokuntaan, opettajien valintaan ja palkitsemiseen sekä osallistuminen koulun kehittämiseen	Hallinta

Kodin ja koulun yhteistyötä voidaan toteuttaa monin eri muodoin. Airaksisen (2012) tutkimuksessa kuvattiin vanhempien (N=526) osallisuutta kodin ja koulun yhteistyöhön ja yleisimmiksi yhteistyömuodoiksi tuossa tutkimuksessa nousivat koulujen juhlat, johon usein lähes kaikki vanhemmat osallistuivat (97 %), henkilökohtaiset yhteydenotot, vanhempainillat (94 % osallistui) ja vanhempainvartit (Airaksinen 2012). Metson (2004) tutkimuksessa vanhempainiltojen rinnalle yleisyydessä nousi koulusta kotiin tuleva informaatio. Soininen (1986) jaottelee kodin ja koulun yhteistyömuotoja kuuteen ryhmään, joista perinteisimpänä juhlat käsittävät koululla järjestettävät erilaiset juhlatilaisuudet, kuten joulu- tai kevätkuuhlat. Näiden juhlien ohella voidaan järjestää myös

erilaisia oppilaskonsertteja tai muita kulttuurikilpailuja. Juhlia voidaan järjestää niin koulu- kuin luokkatasolla (Soininen 1986).

Toisena ryhmänä kodin ja koulun yhteistyömuodoissa on erilaiset vanhempien tilaisuudet. Ne voivat olla koulu- tai luokkatasolla järjestettyjä vanhempainiltoja, keskustelutilaisuuksia, ulkoilupäiviä tai teatteriretkiä. Kolmantena yhteistyömuotona ovat vanhempainkerhot tai -yhdistykset, jotka voivat toimia niin koulu- kuin luokkatasolla vaikkapa hankkimalla varoja erilaisiin koulun ja luokan tarpeisiin. Neljäntenä yhteistyömuotona voidaan tarkastella vanhempain ja opettajan välistä yhteydenpitoa, kuten puhelinkeskustelut ja -päivystysajat, henkilökohtaiset keskustelut, opettajan vastaanottotunnit sekä opettajan tekemät kotikäynnit. Viidentenä yhteistyömuotoryhmänä on muu kodin ja koulun välinen toiminta, kuten avoimien ovien päivä, leirikoulu, luokkatoimikunta, yhdysvanhemmat sekä oppilashuollon toiminta. Viimeisenä yhteistyömuotona voidaan nähdä erilaiset tiedotteet, reissuvihot tai kirjeet. (Soininen 1986.) Tosin erilaiset tiedotteet välittyvät nykyisin erilaisten sähköisten järjestelmien, kuten Wilman avulla kodin ja koulun välillä. Savola (2005) lisää kodin ja koulun yhteistyömuotoihin vielä erilaiset vanhempien vaihtopäivät, jolloin vanhemmat voivat tulla tutustumaan lapsiensa koulupäiviin sekä erilaiset ilmapiiri- tai kouluterveyskyselyt, joiden tuloksia voitaisiin hyödyntää yhteistyön parantamiseksi.

2.2.1. Koulukohtainen yhteistyö

Koulutasolla vanhemmat voivat olla mukana työstämässä opetussuunnitelmaa vahvistaen näin koulun yhteisöllisyyttä. Mukava-hankkeessa (2005) koulukohtainen yhteistyö käsittää yhteistyötä tukevat toimeilimet ja rakenteet koulun tasolla sekä kuntakohtaisen yhteistyön, kuten eri koulujen vanhempainyhdistysten organisoitumisena ja yhteydenpitona kunnan tasolla. (Opetushallitus 2007). Vanhemmat voivat näin osallistua lapsensa kouluasioihin vanhempainyhdistysten kautta, jonka toiminta on useimmiten keskittynyt varojen hankintaan ja erilaisten tapahtumien järjestämiseen (Rimpilä ym. 2008, Fröjd & Peltonen 2010). Koulutasolla vanhemmat voivat myös olla kehittämässä koulun toimintaa toimimalla koulun johtokunnassa. Kuitenkin vain kolmasosassa kouluista toimii johtokunta, jossa vanhemmat ovat edustettuina. Tällaisia vanhemmat mukana johtokunnassa olevia kouluja on eniten suurissa kaupungeissa ja ne ovat yleensä suuria kouluja (Fröjd & Peltonen 2010).

Peruskoulun opetussuunnitelman perusteissa (Peruskoulun opetussuunnitelmakomitean mietintö I. 1970: A4) koulukohtaisen yhteistyön eri muotoja jaoteltiin seuraavasti: Koulukohtaiset tilaisuudet, kuten erilaiset juhlat, kilpailut ja koko koulun oppilaiden vanhemmille tarkoitetut vanhempainkokoukset tai vanhempainillat (Peruskoulun opetussuunnitelmakomitean mietintö I. 1970: A4), joihin vanhemmat ovat niin ala- kuin yläkouluissa pääsääntöisesti tyytyväisiä, vaikkakin 60 % heistä uudistaisi näiden iltojen sisältöä (Metso 2013). Myös kouluterveydenhoitajan läsnäoloa näissä vanhempainilloissa toivotaan (Mäenpää 2008). Fröjdin ja Peltosen (2010) tutkimuksessa erilaisia juhlia koulun oppilaiden vanhemmille järjestettiin suurimmassa osassa kouluista. Tavallisimpia olivat lukukausien päättöjuhlat, joita yli 90 % alakouluista järjesti.

Vanhemmat voivat osallistua kodin ja koulun yhteistyöhön koulutasolla toimimalla koulussa vapaaehtoisina apuopettajina, luennoitsijoina tai valmentajina (Siniharju 2003, Christianakis 2011). Tähän vapaaehtoistyöhön huomattiin vanhempien sosiaalisella asemalla olevan vaikutusta siten, että ylemmän sosiaaliluokan vanhemmat osallistuvat kodin ja koulun yhteistyöhön alemman sosiaaliluokan vanhempia aktiivisemmin (Metso 2004, Christianakis 2011). Esteinä osallistumiseen olivat mm. lastenhoito ja lasten kuljetukset (Dummond & Stipek 2004), ajanpuute ja työesteet (Kivirinta 1995, Sormunen ym. 2011).

Vakka-Suomen kodin ja koulun yhteistyösuunnitelma lisää koulunyhteisön ja luokan tasolla toteutettavan yhteistyön muodoiksi vielä kouluhyvinvoinnin kehittämisen erilaisin hankkein, vanhempainyhdistys toiminnan sekä koulumummot ja -vaarit. Muita tällaisia koulukohtaisia yhteistyömuotoja ovat kuuntelupäivät ja koulukohtaiset kirjalliset tiedotteet, tosin nämä tiedotteet ovat nykyisin sähköisinä monissa kouluissa. Kuuntelupäivien tarkoituksena on vanhempien tutustuminen lastensa koulupäivään olemalla mukana seuraamassa lasten opetusta. Kirjallisten tiedotteiden tavoitteena on kaikille vanhemmille tiedon välittäminen koulun jokapäiväisistä rutiineista tai tulevista tapahtumista. (Peruskoulun opetussuunnitelmakomitean mietintö I. 1970: A4).

2.2.2. Luokkakohtainen yhteistyö

Luokkatasolla tapahtuvan yhteistyön tavoitteena on tutustuttaa oppilaat, heidän vanhempansa ja opettajat toisiinsa. Tästä yhteistyöstä voidaan käyttää myös termiä luokkakohtainen yhteistyö (Mukava-hanke 2005) ja sen voidaan katsoa olevan koulun tärkein yhteistyömuoto lapsen sosiaalisen pääoman kannalta (Launonen, Pohjola & Holma 2004). Sen tarkoituksena on kartoittaa

vanhempien toivomuksia koulun ja kodin yhteistyölle sekä antaa vanhemmille tilaisuus tutustua toisiinsa ja keskustella lapsen luokan vanhempien kanssa yhteisistä pelisäännöistä (Kinnunen 2005). Launonen ym. (2004) käyttääkin näistä yhteisistä pelisäännöistä termiä verkostosopimus, jossa sovitaan yhteisistä toimintaperiaatteista liittyen lasten käytöstapoihin, kiusaamiseen, kotiintuloaikoihin tai yövierailuihin. Nämä verkostosopimukset ovat vapaaehtoisia ja nimenomaan luokkatason yhteistyöhön tarkoituksenmukaisia sekä niiden on havaittu herättävän yhteisöllisyyttä ja myönteistä toimintaa luokkayhteisössä. Tärkeää kuitenkin on, että tällaiset sopimukset päivitetään lukuvuosittain lapsen ikää vastaavaksi. (Launonen ym. 2004.)

Varsinkin ylä- ja alakoulujen nivelvaiheissa voidaan tätä luokkakohtaista yhteistyötä toteuttaa vahvistaen perheiden tutustumista ja verkostoitumista toisiinsa jo ennen lapsen siirtymistä yläkouluun vähentäen näin lapsen jännitystä uuteen luokkaan siirtymisessä ja lisätäkseen vanhempien aktiivisempaa toimintaa kodin ja koulun yhteistyössä (Koistinen 2005). Launonen ym. (2004) havaitsivat kodin ja koulun yhteistyön vähenevän juuri tässä ala- ja yläkoulun nivelvaiheessa ja vanhempien tyytymättömyyden yhteistyöhön lisääntyvän lapsen vanhetessa.

Luokkatasolla yhteistyön eri muotoja ovat erilaiset luokkakohtaiset, kuten luokan oppilaiden vanhemmille tarkoitetut juhlat, kokoukset, keskustelutilaisuudet tai henkilökohtaiset neuvottelut (Peruskoulun opetussuunnitelmakomitean mietintö I. 1970: A4). Luokkatasolla tapahtuvaa vanhempainkerhon tai -yhdistyksen tukitoimintaa voi olla varainhankinta esimerkiksi luokkaretkeä tai luokan kummilasta varten (Soininen 1986).

2.2.3. Oppilaskohtainen yhteistyö

Yksilö- eli oppilastason yhteistyö mahdollistaa varhaisen puuttumisen oppilaan erilaisiin ongelmiin ja näin tuen aloittamisen oppimisen edistämiseksi jo hyvissä ajoin. Yksilötason yhteistyö kasvattaa luottamusta vanhempien ja koulun välillä sekä antaa vanhemmille tärkeää tietoa lapsen oppimisesta (Opetushallitus 2007) ja kasvusta sekä oppilaan arvioinnista (Oppilaan arvioinnin nykyiset linjaukset 2004). Kolme neljäsosaa vanhemmista koki saavansa riittävästi tietoa oman lapsen opiskelusta ja opettajalta positiivista palautetta lapsensa koulunkäynnistä (Metso 2013).

Mukava-hanke (2005) käyttää yksilötason yhteistyöstä termiä oppilaskohtainen yhteistyö ja tuolloin yhteistyön taustalla on yhden oppilaan koulunkäyntiin liittyvät asiat. Yksilötason toiminnassa

yhteistyötä tapahtuu oppilaan, opettajan tai vanhemman välillä ja tällöin voi yhteistyössä olla kyse myös vanhemmuuden taidoista (Siniharju 2003). Neitolan (2011) tutkimuksen mukaan lähes kolmannes (30 %) äideistä ja kymmenesosa (10 %) isistä haki apua ammattilaisilta omaan vanhemmuuteensa, kun lapsen kanssa ilmeni ongelmia.

Muita oppilastason yhteistyömuotoja ovat muun muassa vanhempainvartit, reissuvihot, puhelut ja sähköpostit. Kurki-Hartikainen (2009) käyttää vanhempainvartista nimeä kehityskeskustelu tai arviointi- ja palautekeskustelu. Näihin keskusteluihin oltiin yleensä tyytyväisiä ja ne koettiin hyödyllisiksi (Siniharju 2003, Andonov 2007 & Kurki-Hartikainen 2009, Tossavainen 2011), vaikka 40 % vanhemmista toivoo niitä useammin järjestettäväksi (Metso 2013) ja niiden jatkuvan myös yläkoulussa (Tossavainen 2011). Arviointi- ja palautekeskusteluja toivottiin pidettäväksi puolivuositain ja näiden keskustelujen keston tulisi olla nykyistä 'varttia' pidempiä, mielellään 30 minuuttia (Kurki-Hartikainen 2007). Oppilaiden arviointia tulee tehdä yhdessä vanhempien, oppilaiden ja opettajien kesken, kuitenkin vanhemmat tarvitsevat lisää erilaisia keinoja ymmärtää ja arvioida lastensa koulumenestystä näissä oppilaiden kehityskeskusteluissa (Andonov 2007). Samoin keskustelujen sisällöstä ja tavoitteista toivotaan etukäteen tietoa, kuin myös lapsen tarvitsemasta tuesta koulunkäynnissä (Kurki-Hartikainen 2009). Lähes kolmasosassa kouluista oppilaan, vanhemman ja opettajan tapaamisia järjestettiin säännöllisesti ja yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaan, kolmasosassa kouluja tapaamisia järjestettiin säännöllisesti opettajan parhaaksi katsomalla tavalla (Fröjd & Peltonen 2010).

Teknologian kehittymisen myötä on kodin ja koulun yhteistyössä tapahtunut merkittäviä muutoksia parin viimeisen vuosikymmenen aikana ja perusopetuksen laatukriteerien (2012) mukaan näitä muutoksia tuleekin hyödyntää kodin ja koulun välisessä viestinnässä. Latvala (2004) selvitti sähköisten viestimien käyttöä kodin ja koulun yhteistyönvälineinä ja huomasi, että neljäsosa vanhemmista valitsi sähköpostin ensisijaiseksi viestintävälineeksi, neljäsosa valitsi tekstiviestin ja vajaa viidennes vanhemmista halusi paperitulosteen. Sähköiset järjestelmät ja viestimet ovat siis tulleet myös koulujen sekä kotien yhteistyömuodoiksi ja näihin viestintäjärjestelmiin oltiin yleensä tyytyväisiä, yläkoululaisten vanhemmat alakoululaisten vanhempia enemmän. Vanhempien mukaan Wilma-oppilashallintojärjestelmä antaakin sopivasti lapsesta sekä positiivista että negatiivista palautetta. (Metso 2013.)

3. TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvata kodin ja koulun yhteistyömuotojen tärkeyttä ja yhteistyön toteutumista alakouluikäisten oppilaiden vanhempien näkökulmasta. Tutkimuksen tavoitteena on saadun tiedon avulla tuoda vanhempien näkemyksiä esille alakoulun ja kodin yhteistyön parantamiseksi. Tutkimus on osa laajempaa Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikön tutkimushanketta Koululaisen ja hänen perheensä terveyden edistäminen koulu yhteisössä.

Tutkimusongelmat ovat:

1. Mitä yhteistyömuotoja vanhemmat pitävät tärkeinä kodin ja koulun yhteistyössä?
2. Miten taustamuuttajat ovat yhteydessä yhteistyömuotojen tärkeyteen?
3. Miten vanhemmat arvioivat kodin ja koulun yhteistyön toteutumista?
4. Miten taustamuuttajat ovat yhteydessä kodin ja koulun yhteistyön toteutumiseen?

4. TUTKIMUSMENETELMÄT

4.1. Tutkimusaineisto ja mittarit

Tämän tutkimuksen kohderyhmä muodostui kahden länsisuomalaisen alakoulun neljänsien ja viidensien luokkien oppilaiden vanhemmista (N=190), jotka osallistuivat laajempaan Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikön tutkimushankkeeseen: Koululaisen ja hänen perheensä terveyden edistäminen koulu yhteisössä. Tutkimus toteutettiin syksyllä 2007 ja keväällä 2008. Tutkimuksen otoskoko oli 190 ja vastausprosentti 76 % (n=145).

Lupa tutkimukseen saatiin koulujen rehtoreilta, koska laajemmassa hankkeessa kartoitettiin myös oppilaiden ja opettajien mielipiteitä. Aineisto kerättiin vanhemmilta lasten välityksellä kotiin

lähetetyllä kyselylomakkeella, jonka vanhemmat palauttivat anonymiminä vastauslähetysenä tutkijalle. Vanhemmat saivat korvauksena osallistumisestaan elokuvalipun tai lahjakortin kirjakauppaan niin halutessaan. Tuolloin tuli toimittaa tutkimuslomakkeen mukana erillinen korvauslomake, jotka kuitenkin anonymiteetin turvaamiseksi käsiteltiin irrallisina toisistaan. Tässä tutkimuksessa on käytetty vain osaa vanhempien kyselylomakkeella saadusta aineistosta.

Tutkimuksessa käytettiin kahta eri mittaria, joista toinen kartoitti kodin ja koulun yhteistyön tärkeyttä vanhempien arvioimana (Siniharju 2003). Tässä mittarissa yhteistyömuotoja arvioitiin likert-asteikolla yhdestä viiteen (1= erittäin tärkeä, 2= tärkeä, 3= jonkin verran merkitystä, 4=vähän merkitystä, 5=ei merkitystä). Kvantitatiivisen mittarin avulla kartoitettiin vanhempien näkemystä erilaisista koulu-, luokka- ja oppilaskohtaisten yhteistyömuotojen tärkeydestä. Koulukohtainen yhteistyö käsitti 8 väittämää, joilla kartoitettiin, kuinka tärkeäksi vanhemmat kokevat koko koulun vanhempainillan tai luentotilaisuuden, saman luokka-asteen yhteisen vanhempainillan, lapsen luokassa pidetyn yhteisen keskustelutilaisuuden koko koulun tai luokka-asteen vanhempainillan yhteydessä, koko koulun yhteisen juhlan, avoimien ovien päivän, puhelinkeskustelun, kaikille vanhemmille tarkoitetun kirjallisen tiedotteen opettajalta sekä reissuvihon. Luokkakohtainen yhteistyö käsitti viisi väittämää, joilla kartoitettiin, kuinka tärkeäksi vanhemmat kokivat luokan vanhempainillan, lapsen luokan juhlan, jossa myös vanhemmat mukana, yhteisen retken tai muun vapaa-ajan toiminnan, myyjäiset tai erilaiset tempaukset sekä luokkatoimikunnan. Oppilaskohtaisessa yhteistyössä kartoitettiin vanhempien näkemyksiä yhteistyön tärkeydestä viiden eri väittämän avulla, joita olivat vanhempainvartti, yhteydenpito sähköpostilla tai tekstiviestillä, opettajan tekemä kotikäynti sekä opettajan, oppilaan ja vanhemman yhteinen keskustelu.

Toinen käytetty mittari oli nimenomaan tutkimushankkeessa (Joronen 2007) kehitetty mittari, jolla kartoitettiin kodin ja koulun yhteistyön toteutumisesta 14 väittämän avulla. Yhteistyön toteutumista arvioitiin viisiportaisella likert-asteikolla (1= täysin eri mieltä, 2= jokseenkin eri mieltä, 3= en samaa, en eri mieltä, 4= jokseenkin samaan mieltä, 5= täysin samaa mieltä). Vanhempien näkemystä kodin ja koulun yhteistyön toteutumista kartoitettiin seuraavilla väittämillä: Luotan opettajaan lapseni kasvattajana koulussa, opettaja on ammattitaitoinen, opettaja suhtautuu kodin ja koulun yhteistyöhön myönteisesti, opettaja tekee yhteistyöaloitteita kodin suuntaan, opettaja on riittävän aktiivinen kodin ja koulun yhteistyössä, olen tyytyväinen kodin ja koulun yhteistyöhön tällä hetkellä, toimimme opettajan kanssa yhdessä lapseni parhaaksi, opettaja ymmärtää lapseni erityistarpeet, opettaja osaa ottaa huomioon perheemme tilanteen, kodin ja koulun yhteistyö vastaa odotuksiani, minun on helppo ottaa yhteyttä tarvittaessa opettajaan, opettaja on helppo tavoittaa tarvittaessa, saan riittävästi tukea opettajalta vanhempana olemiseen sekä olen vanhempana

aktiivinen kodin ja koulun yhteistyössä. Taustamuuttujina kyselyssä olivat vanhempien asema perheessä, ikä ja koulutus, perhetyyppi sekä lasten luokka-aste ja sukupuoli.

4.2. Aineiston analysointi

Ennen analyysiä kyselylomakkeiden muuttujat luettelointiin, koodattiin ja kirjattiin SPSS-havaintomatriisiin nimeämällä ne analyysin helpottamiseksi (Heikkilä 2003). Analyysi aloitettiin taustamuuttujien frekvenssi- ja prosenttilukujen tarkasteluilla ja havaittiin, että liian pienten vastausmäärien vuoksi osa muuttujista tarvitsi uudelleenluokittelua ristiintaulukoinnin helpottamiseksi ja reliabiliteetin turvaamiseksi. Niinpä taustatietojen kuvailua varten muodostettiin uusia muuttujia. Tällaisia taustamuuttujia olivat vanhemman asema perheessä, perhetyyppi, vanhemman koulutus ja ikä. Syntymävuosi-muuttujasta muodostettiin vastaajan ikämuuttuja. Tämä luokiteltiin kolmeen luokkaan (28–37-, 38–42- sekä yli 42-vuotiaat), asema perheessä kahteen luokkaan (äiti tai isä), koulutus kolmeen luokkaan (kansakoulu/peruskoulu/ammattillinen koulutus, lukio/lukio ja ammattillinen koulutus sekä korkeakoulu tai yliopisto) sekä perhetyyppi kolmeen luokkaan (ydinperhe, yksinhuoltajaperhe ja uusperhe). Näitä luokiteltuja taustamuuttujia kuvailtiin frekvenssi- ja prosenttiluvuilla.

Kodin ja koulun yhteistyön tärkeyttä mitattiin tässä tutkimuksessa 18 väittämällä ja niistä muodostettiin 3 summamuuttujaa, joita ovat: Vanhempien arvio koulukohtaisen yhteistyön toteutumisesta, Vanhempien arvio luokkakohtaisen yhteistyön toteutumisesta sekä Vanhempien arvio oppilaskohtaisen yhteistyön toteutumisesta. Kodin ja koulun yhteistyön toteutumista mitattiin 14 väittämällä, joista muodostettiin summamuuttuja Vanhempien arvio yhteistyön toteutumisesta.

Ennen summamuuttujien muodostamista tarkasteltiin reliabiliteettia Cronbachin alfa -arvoilla, joiden tulisi olla mielellään yli 0,7 (Burns & Grove 2003, Heikkilä 2008). Tosin Metsämuurosen (2000) mukaan hoitotieteessä hyväksyttävänä alfa-arvona voidaan pitää 0,6. Alfa -arvo voi olla tätäkin alhaisempi reliabiliteetin siitä kärsimättä, jos otoskoko on suuri. Tässä tutkimuksessa Cronbachin alfa -kertoimet vaihtelivat vanhempien arvioissa 0,583–0,934 (Taulukko 2).

TAULUKKO 2. Summamuuttajat ja Cronbachin alfa -arvot

summamuuttuja	Cronbachin alfa
1. Vanhempien arvio koulukohtaisen yhteistyön tärkeydestä (8 muuttujaa)	.627
2. Vanhempien arvio luokkakohtaisen yhteistyön tärkeydestä (5 muuttujaa)	.735
3. Vanhempien arvio oppilaskohtaisen yhteistyön tärkeydestä (5 muuttujaa)	.583
4. Vanhempien arvio yhteistyön toteutumisesta (14 muuttujaa)	.934

Summamuuttujien jakaumien muotoa tarkasteltiin silmämääräisesti histogrammilla sekä vinousluvun suhdetta sen keskivirheeseen ja ne ovat normaalisti jakautuneita. Taustamuuttujien yhteyksiä näihin neljään summamuuttujaan testattiin t-testillä (vanhemman asema, lapsen sukupuoli ja luokka-aste) ja yksisuuntaisella varianssi (ANOVA) -testillä (perhetyyppi, vanhemman ikä kolmiluokkaisena ja vanhemman koulutus) esitellään taulukoissa 4,6,8 ja 10. Tulokset raportoitiin neljällä eri merkitsevyytasolla eli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($p \leq 0,001$), tilastollisesti merkitsevä ($0,001 < p \leq 0,01$), tilastollisesti melkein merkitsevä ($0,01 < p \leq 0,05$) sekä tilastollisesti suuntaa antava ($0,05 < p \leq 0,1$) (Heikkilä 2008).

Taustamuuttujien ja yksittäisten väittämien välistä yhteyttä ei voitu testata Khiin neliö -testin avulla, koska tässä tutkimuksessa testi ei täyttänyt sille asetettuja seuraavia käyttöedellytyksiä: Ristiintaulukoissa alle viiden suuruisia odotettuja frekvenssejä saa olla vain viidesosa ja alle yhden suuruisia frekvenssejä ei saa olla lainkaan (Heikkilä 2008). Niinpä tässä tutkimuksessa käytettiin Fisherin Exact -testiä, jota Taanilan (2012) mukaan voi käyttää Khiin neliö -testin asemasta, jos Khiin neliö-testin käyttöedellytykset eivät ole voimassa. Tulososassa raportoitiin ne, joiden tilastollinen merkitsevyys oli vähintään melkein merkitsevä ($p < 0,5$). Aineisto analysoitiin tilastollisesti SPSS 21 for Windows -tilasto-ohjelmalla.

5. TULOKSET

5.1. Kohdejoukon kuvaus

Tutkimukseen osallistui 145 neljänsien (48,3 %) ja viidensien (51,7 %) luokkien oppilaiden vanhempaa, joiden ikä vaihteli välillä 28–63 vuotta. Vastaajien keski-ikä oli 40 vuotta (ka=39,6; kh 4,8) ja yleisin ikä vastaajalla oli 38 vuotta. Vastaajista suurin osa (90,1 %) oli äitejä isien osuuden ollessa vähäinen (9,9 %). Tutkimukseen osallistuneista suurin osa (72,5 %) asui ydinperheessä, noin kuudennes (15,2 %) oli yksinhuoltajia ja noin joka kahdeksas (12,3 %) eli uusperheessä. Vastaajien lapset olivat jakautuneet lähes tasan tyttöihin (49,7 %) ja poikiin (50,3 %). Vanhemmista kaksi viidesosaa (41 %) oli suorittanut lukion tai käynyt lukion ja hankkinut ammatillisen koulutuksen, vajaa kolmannes (32,6 %) oli käynyt kansakoulun, peruskoulun tai hankkinut ammatillisen koulutuksen sekä neljäsosalla (26,4 %) oli joko korkeakoulu- tai yliopistotutkinto. (Taulukko 3.)

TAULUKKO 3. Vanhempien (n=145) taustatiedot

Taustamuuttuja	n	%
Vastaajan asema perheessä		
äiti	127	90,1
isä	14	9,9
Lasten sukupuoli		
tyttö	72	49,7
poika	73	50,3
Lapsen luokka-aste		
4-luokka	70	48,3
5-luokka	75	51,7
Perhetyyppi		
ydinperhe	100	72,5
yksinhuoltajaperhe	21	15,2
uusperhe	17	12,3
Vastaajan ikä		
28–37	44	30,6
38–42	63	43,8
>42	37	25,7
Vanhemman koulutus		
kansakoulu/peruskoulu/ ammattillinen koulutus	47	32,6
lukio/lukio ja ammatillinen koulutus	59	41,0
korkeakoulu/yliopisto	38	26,4

5.2. Vanhempien kokemukset koulukohtaisista yhteistyömuodoista

Vanhemmat kokivat yleensäkin koulukohtaisen yhteistyön koulun kanssa tärkeäksi (ka=2,18; kh=0,45). Tärkein koulukohtainen yhteistyömuoto (taulukko 4) oli reissuvihko (ka=1,49; kh=0,62), jonka yli puolet (57,3 %) vastaajista koki erittäin tärkeänä ja yli kolmannes (36,4 %) tärkeänä. Toiseksi tärkeimpänä koettiin opettajalta saatu kaikille vanhemmille tarkoitettu kirjallinen tiedote (ka=1,63 ; kh=0,66), jonka 45,8 % koki erittäin tärkeinä ja 45,8 % tärkeänä. Vähiten tärkeimmäksi koettiin koko koulun vanhempainilta tai luentotilaisuus (ka=2,76; kh=0,89), jolla kaksi viidesosaa (39,6 %) vanhemmista arvioi olevan jonkin verran merkitystä kodin ja koulun yhteistyössä. Toiseksi vähiten tärkeimpänä arvioitiin koulun avoimet ovet (ka=2,60 ; kh=0,86), jolla runsas kaksi kolmasosaa (41,7 %) vanhemmista koki olevan jonkin verran merkitystä. (Taulukko 4.)

TAULUKKO 4. Koulukohtaisten yhteistyömuotojen tärkeys

Muuttuja	n	ka	kh	Md
Koulukohtainen yhteistyö	140	2,18	0,45	2,20
Reissuvihko	143	1,49	0,61	1,00
Vanhemmille tarkoitettu kirjallinen tiedote opettajalta	144	1,63	0,66	1,50
Koko koulun yhteinen juhla	144	2,17	0,88	2,00
Yhteinen keskustelutilaisuus koko koulun tai luokka-asteen vanhempainillan yhteydessä	141	2,21	0,94	2,00
Puhelinkeskustelu	144	2,26	0,99	2,00
Saman luokka-asteen yhteinen vanhempainilta	143	2,34	0,98	2,00
Avoimien ovien päivä	144	2,60	0,86	3,00
Koko koulun vanhempainilta tai luentotilaisuus	144	2,76	0,90	3,00

Asteikko: 1= erittäin tärkeä, 2= tärkeä, 3= jonkin verran merkitystä, 4=vähän merkitystä, 5=ei merkitystä

Äidit (ka=2,16; kh=0,46) kokivat koulukohtaisen yhteistyön hieman tärkeämpänä kuin isät (ka=2,39; kh=0,39; p=0,078). Muut taustamuuttujat eivät olleet tilastollisesti merkitsevästi (p>0,1) yhteydessä vanhempien arviointiin kodin ja koulun koulukohtaisesta yhteistyön tärkeydestä. (Taulukko 5.)

TAULUKKO 5. Taustamuuttujien yhteys vanhempien arvioon koulukohtaisen yhteistyön tärkeydestä sekä muuttujien p-arvot

Muuttuja	n	Ka	Kh	p-arvo
Vanhempi				.078
Äiti	124	2,16	0,46	
Isä	13	2,39	0,39	
Lapsen sukupuoli				.195
Tyttö	69	2,23	0,46	
Poika	71	2,13	0,45	
Lapsen luokka-aste				.519
4. luokka	69	2,20	0,47	
5. luokka	71	2,15	0,44	
Perhetyyppi				.333
Ydinperhe	97	2,18	0,45	
Yksinhuoltajaperhe	20	2,14	0,53	
Uusperhe	17	2,34	0,34	
Vanhemman ikä				.617
28–37	43	2,16	0,44	
38–42	62	2,15	0,42	
>42	35	2,24	0,53	
Vanhemman koulutus				.988
Kansa-/pk+amm.koulutus	46	2,18	0,48	
Lukio/lukio+amm.koulutus	57	2,17	0,44	
Yliopisto/korkeakoulu	37	2,18	0,45	

Asteikko: 1= erittäin tärkeä, 2= tärkeä, 3= jonkin verran merkitystä, 4=vähän merkitystä, 5=ei merkitystä

Tarkasteltaessa lähemmin taustamuuttujien ja koulukohtaisen yhteistyön muotojen yhteyksiä toisiinsa saatiin huomata, että vanhempien koulutuksella ja heidän arvioillaan reissuvihon tärkeydestä oli yhteyttä ($p=0,006$). Yli kaksi kolmasosaa (69,0 %) lukio ja/tai ammatillisen koulutuksen saaneista vanhemmista, puolet (50,0 %) korkeakoulun käyneistä ja lähes puolet (48,9 %) peruskoulun/amatillisen koulutuksen saaneista vanhemmista arvioi reissuvihon merkityksen erittäin tärkeäksi. Vastaavasti lähes joka seitsemännelle (13,2 %) korkeakoulun käyneelle, 6,9 %:lle lukio ja/tai ammatillisen koulutuksen saaneelle ja 0 %:lle peruskoulu/amatillisen koulutuksen saaneelle reissuviholla oli jonkin verran merkitystä. (Liite 1.)

Lapsen sukupuolen ja opettajan lähettämien kirjallisten tiedotteiden välillä oli tilastollisesti melkein merkitsevä yhteys ($p=0,036$). Tyttölasten vanhemmista kaksi viidesosaa (38,9 %) ja poikalasten vanhemmista yli puolet (52,8 %) arvioi opettajan lähettämän kirjallisen tiedotteen merkityksen kodin ja koulun yhteistyössä erittäin tärkeäksi. Vanhempien aseman perheessä ja

puhelinkeskustelun yhteys oli tilastollisesti melkein merkitsevä ($p=0,037$). Joka neljäs (25,2 %) äiti piti puhelinkeskustelua kodin ja koulun yhteistyössä erittäin tärkeänä, kun taas isistä näin ei arvioinut yksikään (0,0 %). Isistä kuitenkin runsas neljännes (28,6 %) koki tämän yhteistyömuodon merkityksen vähäisenä, kun taas vähäinen merkitys tällä oli noin joka kymmenennelle (8,7 %) äideistä. Neljännes (25,2 %) äideistä ja vajaa kuudesosa (14,3 %) isistä arvioi koko koulun juhlan erittäin tärkeänä ja tällä erolla oli tilastollisesti melkein merkitsevä yhteys ($p=0,043$). Isistä kuitenkin viidennes (21,4 %) arvioi koulun juhlalla olevan vähäinen merkitys, kun näin koki vain 3,9 % äideistä. Muilla taustamuuttujilla ei ollut tilastollisesti merkitsevää yhteyttä vanhempien arvioon kodin ja koulun koulukohtaisen yhteistyön eri muotoihin ($p>0,05$). (Liite 1)

5.3. Vanhempien kokemukset luokkakohtaisista yhteistyömuodoista

Kodin ja koulun välinen luokkakohtainen yhteistyö ($ka=2,30$; $kh=0,60$) arvioitiin melko tärkeäksi. Tärkeimmäksi luokkakohtaiseksi yhteistyömuodoksi (taulukko 6) koettiin lapsen luokan vanhempainilta ($ka=1,42$; $kh=0,64$), jonka kokivat erittäin tärkeäksi lähes kaksi kolmasosaa (64,3 %) ja tärkeäksi vajaa kolmannes (30,8 %) vanhemmista. Toiseksi tärkeimpänä nähtiin lapsen luokan juhla, johon vanhemmat ovat kutsutut ($ka=1,94$; $kh=0,89$). Tämä juhla oli tärkeä kahdelle viidesosaa (38,9 %) ja erittäin tärkeä runsaalle kolmannekselle (36,1 %) vanhemmista. Vähiten tärkeimmät yhteistyömuodot olivat myyjäiset ($ka=2,81$; $kh=0,89$), jolla koettiin olevan yhteistyön kannalta jonkin verran merkitystä vajaa puolelle (46,5 %) vastaajista sekä yhteiset retket ja vapaa-ajantoiminta ($ka=2,67$; $kh=0,96$), jolla oli kahdelle viidesosaa (41,7 %) vastaajista jonkin verran merkitystä. (Taulukko 6.)

TAULUKKO 6. Luokkakohtaisten yhteistyömuotojen tärkeys

Muuttuja	n	ka	kh	Md
Luokkakohtainen yhteistyö	142	2,30	0,60	2,20
Luokan vanhempainilta	143	1,42	0,64	1,00
Lapsen luokan juhla, jossa myös vanhemmat mukana	144	1,94	0,89	2,00
Luokkatoimikunta	143	2,62	0,87	2,00
Yhteinen retki tai muu vapaa-ajan toiminta	144	2,67	0,96	3,00
Myyjäiset tai erilaiset tempaukset	144	2,81	0,89	3,00

Asteikko: 1= erittäin tärkeä, 2= tärkeä, 3= jonkin verran merkitystä, 4=vähän merkitystä, 5=ei merkitystä

Äidit (ka=2,26; kh=0,60) arvioivat luokkakohtaisen yhteistyön tärkeämmäksi kuin isät (ka=2,66; kh=0,54; p=0,019). Ero näiden ryhmien välillä on tilastollisesti melkein merkitsevä. Poikien vanhemmat (ka=2,20; kh=0,66) arvioivat yhteistyön tärkeämmäksi kuin tyttöjen vanhemmat (ka=2,39; kh=0,52) ja ero ryhmien välillä oli tilastollisesti suuntaa-antava (p=0,063). Muut taustamuuttujat eivät olleet yhteydessä vanhempien kokemuksiin kodin ja koulun yhteistyön tärkeydestä (p>0,1). (Taulukko 7.)

TAULUKKO 7. Taustamuuttujien yhteys vanhempien arvioon luokkakohtaisen yhteistyön tärkeydestä sekä muuttujien p-arvot

Muuttuja	n	Ka	Kh	p-arvo
Vanhempi				.019
Äiti	125	2,26	0,60	
Isä	14	2,66	0,54	
Lapsen sukupuoli				.063
Tyttö	71	2,39	0,66	
Poika	71	2,20	0,52	
Lapsen luokka-aste				.934
4. luokka	68	2,30	0,62	
5. luokka	74	2,29	0,58	
Perhetyyppi				.284
Ydinperhe	100	2,26	0,58	
Yksinhuoltajaperhe	20	2,36	0,71	
Uusperhe	16	2,50	0,56	
Vanhemman ikä				.715
28–37	43	2,25	0,66	
38–42	62	2,30	0,60	
>42	37	2,36	0,52	
Vanhemman koulutus				.517
Kansa-/pk+amm.koulutus	46	2,37	0,65	
Lukio/lukio+amm.koulutus	58	2,23	0,57	
Yliopisto/korkeakoulu	38	2,31	0,58	

Asteikko: 1= erittäin tärkeä, 2= tärkeä, 3= jonkin verran merkitystä, 4=vähän merkitystä, 5=ei merkitystä

Tarkastelemalla lähemmin taustamuuttujien ja luokkakohtaisen yhteistyön eri muotojen yhteyttä (liite 2) havaittiin vanhempien asemalla ja myyjäisillä olevan tilastollisesti merkitsevä yhteys (p=0,004). Noin kaksi viidesosaa isistä (42,9 %) ja runsas kymmenesosa äideistä (12,6) arvioi myyjäisten merkityksen vähäiseksi sekä lähes puolet (47,2 %) äideistä ja runsas neljännes (28,6 %) isistä arvioi myyjäisillä olevan jonkin verran merkitystä luokkakohtaisessa kodin ja koulun

yhteistyössä. Perhetyypin ja luokan vanhempainillan yhteys oli tilastollisesti melkein merkitsevä ($p=0,035$). Runsas kaksi kolmasosaa (70,0 %) ydinperheissä, kolme viidesosaa (61,9 %) yksinhuoltajaperheissä ja runsas kolmannes (35,5 %) uusperheissä asuvista arvioi luokan vanhempainillan erittäin tärkeäksi. Muilla taustamuuttujilla ei ollut tilastollista merkitsevyyttä tarkasteltaessa niiden yhteyttä luokkakohtaisen yhteistyön eri muotoihin ($p>0,05$). (Liite 2.)

5.4. Vanhempien kokemukset oppilaskohtaisista yhteistyömuodoista

Vastaajat arvioivat oppilaskohtaisen kodin ja koulun yhteistyön tärkeäksi ($ka=2,21$; $kh=0,58$). Tärkein yhteistyö oli vanhempainvartti ($ka=1,24$; $kh=0,60$), jonka neljä viidesosaa (82,6 %) vanhemmista koki erittäin tärkeänä. Toiseksi tärkeimpänä nähtiin opettajan, vanhemman ja oppilaan yhteinen keskustelutuokio ($ka=1,44$; $kh=0,76$), jonka erittäin tärkeäksi arvioi lähes kolme neljäsosaa (69,4 %) vastaajista. Opettajan tekemällä kotikäynnillä oli vähän tai ei merkitystä yli puolelle (55,5 %) vastaajista ($ka=3,62$; $kh=1,03$) ja tämä oli merkityksettömin yhteistyömuoto. Tekstiviestin ($ka=2,45$; $kh=1,02$) oppilaskohtaisena yhteistyömuotona arvioi tärkeäksi kaksi viidesosaa (39,2 %) vanhemmista ja tämä oli toiseksi merkityksettömin oppilaskohtainen yhteistyömuoto. (Taulukko 8.)

TAULUKKO 8. Oppilaskohtaisten yhteistyömuotojen tärkeys

Muuttuja	n	ka	kh	Md
Oppilaskohtainen yhteistyö	141	2,21	0,58	2,00
Vanhempainvartti	144	1,24	0,60	1,00
Opettajan, oppilaan ja vanhemman yhteinen keskustelu	144	1,44	0,76	1,00
Yhteydenpito sähköpostitse	142	2,20	1,00	2,00
Tekstiviesti	143	2,45	1,02	2,00
Opettajan tekemä kotikäynti	144	3,62	1,03	4,00

Asteikko: 1= erittäin tärkeä, 2= tärkeä, 3= jonkin verran merkitystä, 4=vähän merkitystä, 5=ei merkitystä

Taulukossa 9 esitellään taustamuuttujien yhteydet oppilaskohtaiseen kodin ja koulun yhteistyöhön. Poikien ($ka=2,01$; $kh=0,56$) vanhemmat arvioivat oppilaskohtaisen yhteistyön hieman tärkeämmäksi kuin tyttöjen ($ka=2,33$; $kh=0,58$; $p=0,019$) vanhemmat ja tämän ero oli tilastollisesti melkein merkitsevä. Äidit ($ka=2,19$; $kh=0,58$) kokivat oppilaskohtaisen yhteistyön hieman tärkeämmäksi kuin isät ($ka=2,50$; $kh=0,65$; $p=0,058$) ja tämä eron merkitsevyys on tilastollisesti suuntaa antava. Lukion ja/tai ammatillisen koulutuksen ($ka=2,11$; $kh=0,0,49$) sekä korkeakoulun ($ka=2,19$; $kh=0,0,65$) suorittaneet vanhemmat kokivat yhteistyön hieman tärkeämmäksi kuin peruskoulun

ja/tai ammatillisen (ka=2,37; kh=0,61) koulutuksen saaneet. Ero näiden muuttujien välillä oli tilastollisesti suuntaa-antava (p=0,068). Muilla taustamuuttujilla ei havaittu yhteyttä vanhempien arvioon oppilaskohtaisen yhteistyön tärkeydestä (p>0,1). (Taulukko 9.)

TAULUKKO 9. Taustamuuttujien yhteys vanhempien arvioon oppilaskohtaisen yhteistyön tärkeydestä sekä muuttujien p-arvot

Muuttuja	n	Ka	Kh	p-arvo
Vanhempi				.058
Äiti	124	2,19	0,58	
Isä	14	2,50	0,65	
Lapsen sukupuoli				.019
Tyttö	70	2,33	0,58	
Poika	71	2,01	0,56	
Lapsen luokka-aste				.893
4. luokka	68	2,01	0,56	
5. luokka	73	2,22	0,61	
Perhetyyppi				.500
Ydinperhe	98	2,18	0,60	
Yksinhuoltajaperhe	20	2,35	0,59	
Uusperhe	17	2,24	0,44	
Vanhemman ikä				.168
28–37	43	2,12	0,50	
38–42	62	2,19	0,60	
>42	36	2,36	0,64	
Vanhemman koulutus				.068
Kansa-/pk+amm.koulutus	46	2,37	0,61	
Lukio/lukio+amm.koulutus	57	2,11	0,49	
Yliopisto/korkeakoulu	38	2,19	0,65	

Asteikko: 1= erittäin tärkeä, 2= tärkeä, 3= jonkin verran merkitystä, 4=vähän merkitystä, 5=ei merkitystä

Tarkastelemalla taustamuuttujien ja oppilaskohtaisen yhteistyön eri muotojen yhteyttä havaittiin vanhempien asemalla sekä opettajan, oppilaan ja vanhemman välisellä keskustelulla olevan tilastollisesti merkitsevä yhteys (p=0,003). Kolme neljäsosaa (73,2 %) äideistä ja kolmannes (35,7 %) isistä koki opettajan, oppilaan ja vanhemman välisen keskustelun erittäin tärkeänä. Lisäksi lapsen luokka-asteella oli tilastollisesti melkein merkitsevä yhteys keskusteluun (p=0,024). Viidesluokkalaisten vanhemmista kolme neljäsosa (73,0 %) ja neljäsluokkalaisten vanhemmista 65,7 % koki tämän työmuodon erittäin tärkeänä. (Liite 3.)

Vanhemman asemalla ja tekstiviestillä havaittiin olevan tilastollisesti melkein merkitsevä yhteys (p=0,023). Lähes joka viides (19,8 %) äiti koki tekstiviestin erittäin tärkeänä yhteistyömuotona, kun

yksikään (0,0 %) isistä ei kokenut samoin. Isistä runsas kolmannes (35,7 %) arvioi tekstiviestin merkityksen vähäiseksi, kun vain joka kymmenes (11,1 %) äiti koki samoin. Muilla taustamuuttujilla ei havaittu yhteyttä oppilaskohtaisen yhteistyön muuttujiin ($p>0,05$). (Liite 3.)

5.5. Vanhempien kokemukset kodin ja koulun yhteistyön toteutumisesta

Vanhemmat olivat keskimäärin tyytyväisiä kodin ja koulun yhteistyöhön ($ka=4,15$; $kh=0,66$). Lähes kaikki vanhemmat (96,6 %) kokivat, että opettajaan on helppo ottaa yhteyttä ($ka=4,62$; $kh=0,73$) ja tämä koettiin tärkeimpänä kodin ja koulun yhteistyön toteutumisessa. Yli yhdeksän kymmenestä (91,7 %) vastaajasta arvio opettajan suhtautumisen myönteisesti kodin ja koulun yhteistyöhön ($ka=4,54$; $kh=0,78$). Myös yli yhdeksän kymmenestä (92,4 %) vanhemmasta koki opettajan olevan ammattitaitoinen ($ka=4,52$; $kh=0,75$). Kodin ja koulun yhteistyössä heikoiten toteutuvaksi vanhemmat arvioivat opettajan antaman tuen vanhempana olemiseen ($ka=3,34$; $kh=1,04$) sekä oman aktiivisuuden kodin ja koulun yhteistyössä ($ka=3,46$; $kh=0,98$). (Taulukko 10.)

TAULUKKO 10. Vanhempien kokemukset kodin ja koulun yhteistyön toteutumisesta

Muuttuja	n	ka	kh	Md
Yhteistyön toteutuminen	139	4,15	0,66	4,29
Minun on helppo ottaa yhteyttä tarvittaessa opettajaan	142	4,62	0,73	5,00
Opettaja suhtautuu kodin ja koulun yhteistyöhön myönteisesti	144	4,54	0,78	5,00
Opettaja on ammattitaitoinen	144	4,52	0,75	5,00
Toimimme opettajan kanssa yhdessä lapseni parhaaksi	141	4,40	0,85	5,00
Luotan opettajaan lapseni kasvattajana koulussa	144	4,33	0,81	4,00
Opettaja on helppo tavoittaa tarvittaessa	142	4,26	0,91	4,00
Olen tyytyväinen kodin ja koulun yhteistyöhön tällä hetkellä	143	4,10	1,02	4,00
Kodin ja koulun yhteistyö vastaa odotuksiani	142	4,05	0,97	4,00
Opettaja ymmärtää lapseni erityistarpeet	143	4,04	0,91	4,00
Opettaja osaa ottaa huomioon perheemme tilanteen	143	4,01	0,94	4,00
Opettaja tekee yhteistyöaloitteita kodin suuntaan	143	4,01	0,99	4,00
Opettaja on riittävän aktiivinen kodin ja koulun yhteistyössä	143	3,97	1,06	4,00
Olen vanhempana aktiivinen kodin ja koulun yhteistyössä	142	3,46	0,98	4,00
Saan riittävästi tukea opettajalta vanhempana olemiseen	142	3,43	1,04	3,00

Asteikko: 1= täysin eri mieltä, 2= jokseenkin eri mieltä, 3= en samaa, en eri mieltä, 4= jokseenkin samaan mieltä, 5= täysin samaa mieltä

Ydinperheissä asuvat (ka=4,21; kh=0,60) ja yksinhuoltajat (ka=4,21; kh=0,88) olivat tyytyväisempiä yhteistyön toteutumiseen kuin uusperheessä asuvat (ka=3,63; kh=0,66; p=0,004). Tämä ero oli tilastollisesti merkitsevää. Tyttöjen vanhemmat (ka=4,04; kh=0,62) arvioivat kodin ja koulun yhteistyön toteutuneen hiukan huonommin kuin poikien vanhemmat (ka=4,26; kh=0,68; p=0,049), eron ollessa tilastollisesti melkein merkitsevää. Muilla taustamuuttujilla ei ollut tilastollisesti merkitsevää yhteyttä kodin ja koulun yhteistyön toteutumiseen (p>0,1). (Taulukko 11.)

TAULUKKO 11. Taustamuuttujien yhteys vanhempien arvioon kodin ja koulun yhteistyön toteutumisesta sekä muuttujien p-arvot

Muuttuja	n	Ka	Kh	p-arvo
Vanhempi				.956
Äiti	123	4,15	0,66	
Isä	13	4,16	0,67	
Lapsen sukupuoli				.049
Tyttö	69	4,04	0,62	
Poika	70	4,26	0,68	
Lapsen luokka-aste				.520
4. luokka	68	4,12	0,69	
5. luokka	71	4,18	0,64	
Perhetyyppi				.004
Ydinperhe	98	4,21	0,60	
Yksinhuoltajaperhe	20	4,21	0,88	
Uusperhe	15	3,63	0,66	
Vanhemman ikä				.679
28–37	41	4,17	0,73	
38–42	61	4,19	0,61	
>42	37	4,07	0,67	
Vanhemman koulutus				.520
Kansa-/pk+amm.koulutus	44	4,21	0,71	
Lukio/lukio+amm.koulutus	59	4,08	0,65	
Yliopisto/korkeakoulu	36	4,20	0,62	

Asteikko: 1= täysin eri mieltä, 2= jokseenkin eri mieltä, 3= en samaa, en eri mieltä, 4= jokseenkin samaan mieltä, 5= täysin samaa mieltä

Tarkasteltaessa taustamuuttujien yhteyttä kodin ja koulun yhteistyön toteutumisen eri muuttujiin havaittiin usealla taustamuuttujalla olevan näihin yhteyttä. Perhetyypillä oli selvä yhteys eri muuttujiin. Lähes kaikki (93,9 %) ydinperheissä, neljä viidesosaa (79,9 %) yksinhuoltajaperheissä ja runsas puolet (53,5 %) uusperheissä asuvista vanhemmista koki toimineensa opettajan kanssa yhdessä lapsensa parhaaksi ja tämä perheryhmien välinen eroavuus on tilastollisesti erittäin merkitsevää (p≤0,001). Runsas kahdeksan kymmenestä yksinhuoltajaperheessä (85,0 %) ja

ydinperheessä (84,9 %) asuvasta vanhemmasta sekä joka neljäs (41,2 %) uusperheessä asuvasta vanhemmasta koki kodin ja koulun yhteistyön vastaavan odotuksiaan ($p=0,005$) ja yhteys oli tilastollisesti merkitsevä. Opettajaa pitivät ammattitaitoisena lähes kaikki (95 %) ydinperheissä ja yksinhuoltajaperheissä (95,2 %) asuvista, kun vastaavasti kolme neljästä (76,5 %) uusperheessä asuvasta koki näin ($p=0,021$). Myös muita tilastollisesti melkein merkitseviä yhteyksiä ilmeni perhetyypin ja vanhempien arvioissa opettajan aktiivisuudesta kodin ja koulun yhteistyössä ($p=0,032$), perhetyypin ja vanhempien arvoissa kuinka opettaja on osannut ottaa huomioon perheen tilanteen ($p=0,033$) sekä perhetyypin ja vanhempien arvoissa opettajan myönteisessä suhtautumisessa kodin ja koulun yhteistyöhön ($p=0,043$). Kaikissa näissä muuttujissa ydin- ja yksinhuoltajaperheissä elävät olivat kokeneet opettajan myönteisen suhtautumisen yhteistyöhön uusperheissä eläviä positiivisemmin. (Liite 4.)

Runsas kahdeksan kymmenestä (82,6 %) peruskoulun tai ammatillisen koulutuksen saaneista, seitsemän kymmenestä (71,1 %) korkeakoulun käyneistä ja vajaa kaksi kolmasosaa (64,4 %) lukion ja/tai ammatillisen koulutuksen saaneista vanhemmista koki opettajan osaavan ottaa perheen tilanteen huomioon kodin ja koulun yhteistyössä ($p=0,019$) ja tämä yhteys oli tilastollisesti melkein merkitsevä. Yli viisi kuudesosaa (84,9 %) 5-luokkalaisten ja kolme neljäsosaa (74,3 %) 4-luokkaisten oppilaiden vanhemmista olivat tyytyväisiä kodin ja koulun yhteistyöhön tuolla hetkellä ($p=0,027$) ja tämän yhteyden katsotaan olevan tilastollisesti melkein merkitsevä. Lähes yhdeksän kymmenestä poikalapsen (88,7 %) ja tyttölapsen (87,2 %) vanhemmista katsoi toimineensa opettajan kanssa yhdessä lapsen parhaaksi, kuitenkin 5,6 % poikien ja 1,4 % tyttöjen vanhemmista koki toisin ($p=0,033$). Kolme viidesosaa (59,8 %) poikien ja vajaa puolet (45,7 %) tyttöjen vanhemmista koki toimineensa aktiivisesti kodin ja koulun yhteistyössä ($p=0,045$) ja tämä yhteys oli tilastollisesti melkein merkitsevä. Muilla taustamuuttujilla ei ollut tilastollisesti merkitsevää yhteyttä kodin ja koulun yhteistyön toteutumisen muuttujiin ($p>0,05$). (Liite 4.)

6. POHDINTA

6.1. Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan tarkastella mittaamisen, aineistonkeruun, reliabiliteetin ja validiteetin avulla, jotka muodostavat tutkimuksen kokonaisluotettavuuden (Vehviläinen-Julkunen & Paunonen 1998, Heikkilä 2008). Hyvä keino tutkimuksen luotettavuuden turvaamiseksi on käyttää valmista mittaria, joiden reliabiliteetti ja validiteetti on jo tutkittu (Metsämuuronen 2006). Tässä tutkimuksessa käytettiin Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikön tutkimushankkeeseen: Koululaisen ja hänen perheensä terveyden edistäminen kouluuyhteisössä kehitettyä mittaria (Joronen 2007) sekä Kodin ja koulun yhteistyön tärkeyttä mittaavaa mittaria (Siniharju 2003), jotka ovat jo aikaisemmin testattuja.

Sisäistä validiteettia eli miten on onnistuttu mittaamaan juuri sitä mitä pitikin, tulee tarkastella koko aineiston keruun aikana. Käsitteiden rajaaminen on tällöin ensiarvoisen tärkeää. (Heikkilä 2008). Tässä tutkimuksessa määriteltiin käsitteet koulu-, luokka- ja oppilaskohtainen yhteistyö eri yhteistyömuotoineen ja mittarien avulla saatiinkin vastauksia tutkimusongelmiin. Tutkimuksen ulkoista validiteettia voidaan tarkastella tutkimustulosten yleistettävyydellä. Tämän tutkimuksen aineisto on kerätty kahden eri länsisuomalaisen alakoulun oppilaiden vanhemmilta, joten tuloksia ei voi yleistää valtakunnallisesti. Aineisto oli kerätty vuosina 2007–2008, joten tulokset voisivat olla toiset, jos aineisto kerättäisiin nyt uudelleen.

Reliabiliteettia eli luotettavuutta voidaan mitata koko tutkimusprosessin ajan. Mittaus- ja käsittelyvirheet voivat otannan lisäksi aiheuttaa satunnaisvirheitä (Heikkilä 2008). Kyselylomakkeet lähetettiin 190 vanhemmalle, joista 145 vastauslomaketta palautui kadon jäädessä 24 %. Koska tutkittavat saivat vastata kyselyyn kotona kaikessa rauhassa, saattaa se lisätä tutkimuksen luotettavuutta. Näin voitiin minimoida kohteesta johtuvia virhetekijöitä, kuten kiirettä tai väsymystä (Vehviläinen-Julkunen & Paunonen 1998). Luotettavuutta myös tukee tutkimuksen korkea vastausprosentti (76 %), vaikkakin isien (n=14), yksinhuoltajaperheessä (n=21) ja uusperheessä elävien vastaajien (n=17) vähäinen määrä vaikuttaa näiden kohderyhmien tulosten yleistettävyyteen.

Tässä tutkimuksessa luotettavuutta testattiin mittarin sisäistä reliabiliteettia mittaavalla kertoimella eli Cronbachin alfalla (Metsämuuronen 2006, Heikkilä 2008), jonka arvoksi Burns & Grove (2003) hoitotieteessä määrittelevät $> 0,7$. Tässä tutkimuksessa alfa-arvo oli lähes jokaisella

summamuuttujalla $> 0,6$, jota Metsämuurosen (2000) mukaan voidaan pitää hoitotieteessä hyväksyttävänä alfa-arvona. Alfa -arvo voi olla tätäkin alhaisempi reliabiliteetin siitä kärsimättä, jos otoskoko on suuri (Metsämuuronen 2000). Vanhempien arvio oppilaskohtaisesta yhteistyön tärkeydestä otettiin mukaan, vaikka alfa-arvo oli 0,583.

6.2. Tutkimuksen eettisyys

Hyvään tutkimuseetiikkaan kuuluu kriittinen työskentely koko tutkimuksen eri vaiheissa aina tiedonhankinnasta raportointiin (Hirsjärvi ym. 2007, TENK 2012). Tutkimus on eettisesti hyväksyttävä ja luotettava, jos tutkimus on suoritettu hyvien tieteellisten käytäntöjen edellyttämällä tavalla, toimimalla rehellisesti, tarkasti ja huolellisesti koko tutkimusprosessin ajan (Leino-Kilpi & Välimäki 2004, TENK 2012). Tutkimuksen katsotaan olevan onnistunut, jos sen avulla on saatu luotettavia tutkimustuloksia (Heikkilä 2008) ja tässä tutkimuksessa saatiin vastaukset tutkimuskysymyksiin.

Eettinen pohdiskelu alkaa tutkimusaiheen valinnalla (Heikkilä 2008). Sen tulee olla yhteiskunnallisesti merkittävä ja antaa vastaus tärkeäksi koettuun asiaan. Tämä tutkimusaihe nousi aikaisemmista tutkimuksista (Kivirinta 1995, Metso 2000, Lehtolainen 2008) kodin ja koulun yhteistyön positiivisesta merkityksestä lapsen hyvinvoinnille ja kuinka tämä yhteistyö on jäänyt vähemmälle merkitykselle suomalaisessa yhteiskunnassa (Rimpelä ym. 2008, Sormunen, Tossavainen & Turunen 2011).

Tiedonhankinnassa käytettiin osittain apuna kirjaston informaattikkoa ja pyrittiin keskittymään uusimpaan tietoon joitain poikkeuksia lukuun ottamatta. Tilastollisessa analyysissä konsultoitiiin ajoittain tilastotieteilijää.

Tutkimushankkeessa hyvää tutkimuseetiikkaa noudatettiin pyytämällä tutkimuslupa koulujen rehtoreilta, koska vanhempien kyselylomakkeet toimitettiin oppilaiden kautta koteihin. Tutkimukseen osallistuminen oli vanhemmilla vapaaehtoista, joten tutkittavien itsemääräämisoikeus toteutui siten. Kyselylomakkeen liitteenä olevassa saatekirjeessä kerrottiin tutkimuksen tarkoituksesta sekä tutkijan yhteystiedot ja näin tutkittavia informoitiin hyvien tutkimuseettisten tapojen mukaan (TENK 2009). Vehviläinen-Julkunen (1998) sekä Hirsjärvi ym. (2009) painottavat tutkimustyössä anonymiteettiä, joka on tutkimuksen eettisyyden kannalta tärkeää. Koska tutkimuksen tekijä ei ole tavannut tutkimukseen osallistuneita ja vastaajat toimittivat vastauksensa

alakouluille, on anonymiteetin säilyminen taattu. Tutkimuksen aikana kyselylomakkeita myös käsiteltiin nimettömänä ja tulosten raportoinnissa ei tutkimukseen osallistujia kyettä tunnistamaan.

Tutkimuksen raportoinnissa tulee olla avoin ja rehellinen sekä pyrkiä objektiivisuuteen (Vehviläinen-Julkunen 1998). Tutkijana pyrin asettamaan omat ennakkoluuloni ja asenteeni tutkittavasta asiasta taka-alalle, vaikka äitinä ja opettajana minulla on oma käsitys kodin ja koulun yhteistyön toteutumisesta. Tämän lisäksi raportoinnissa kunnioitetaan muiden tutkijoiden tuotoksia käyttämällä asianmukaisia lähdeviittauksia. Tiedeyhteisön tarkastuksen jälkeen tutkimuksen tulokset ovat julkisesti arvioitavissa ja kaikkien saatavilla tutkimuksen julkaisun jälkeen.

6.3. Tutkimustulosten tarkastelu

Tässä tutkimuksessa arvioitiin tärkeimmiksi kodin ja koulun väliseksi yhteistyömuodoiksi vanhempainvartti, opettajan, oppilaan ja vanhemman yhteinen keskustelu, luokan vanhempainilta, opettajan tiedote vanhemmille ja reissuvihko sekä luokan juhla. Vanhempainvartin kokivat tärkeänä tai erittäin tärkeänä lähes kaikki (95,8 %) tutkimukseen osallistuneet vanhemmat. Tämä tulos vastaa aikaisempia tutkimuksia (Siniharju 2003, Kurki-Hartikainen 2009), joissa toivottiin vanhempainvarttia useammin järjestettäväksi ja sen kestoja toivottiin pidemmäksi (Metso 2013). Sitä ei kuitenkaan tässä tutkimuksessa tutkittu.

Aikaisempien tutkimuksien (Andonov 2007, Kurki-Hartikainen 2009) tavoin myös tässä tutkimuksessa opettajan, oppilaan ja vanhemman yhteinen keskustelu nousi merkitykselliseksi yhteistyömuodoksi vanhemmille ja keskustelulta odotetaan palautetta lapsen koulutyöstä (Andonov 2007, Lehtosen 2008). Kuitenkin tutkimuksessa (Fröjd & Peltonen 2010) on tullut ilme, että vain kolmasosassa kouluista järjestettiin näitä tapaamisia säännöllisesti ja kolmasosassa opettajan parhaaksi katsomalla tavalla. Nordahl (2000) osoitti tutkimuksessaan, että kolme neljästä vanhemmasta oli osallistunut tapaamiseen kerran tai kaksi vuodessa sekä Torkkelin (2001) tutkimuksessa isät kokivat nämä opettajan, oppilaan ja vanhemman väliset keskustelut tärkeinä. Tämän tutkimuksen tuloksen tukevat Torkkelin (2001) tuloksia, kun lähes kolme neljäsosaa (71,4 %) isistä arvioi tämän yhteistyömuodon tärkeäksi tai erittäin tärkeäksi. Viidesluokkalaisten vanhemmat arvioivat tämän keskustelun merkityksen tärkeämmäksi kuin neljäsluokkalaisten vanhemmat. Tämä tutkimustulos on päinvastainen Nordahlin (2000) tutkimuksen tuloksiin, koska

hänen mukaansa alakoululaisten vanhemmat ovat yläkoululaisten vanhempia tyytyväisempiä kodin ja koulun yhteistyöhön.

Suurimmalle osalle vanhemmista (95,1 %) luokan vanhempainilta oli tärkeä tai erittäin tärkeä ja sama tulos oli havaittavissa aikaisemmissa tutkimuksissa (Metso 2004, Sormunen ym. 2011, Airaksinen 2012) saaduista tuloksista, mutta Lehtosen (2008) sekä Sormusen ym. (2011) mukaan niiden sisältöä ja rakennetta tulisi miettiä uudelleen kutsumalla myös kouluterveydenhoitaja useammin mukaan vanhempainiltoihin (Mäenpää 2008). Aikaisemmissa tutkimuksissa (Kivirinta 1995, Nordahl 2000, Sormunen ym. 2011) äidit olivat isiä kiinnostuneempia vanhempainillasta, mikä nousi myös tässä tutkimuksessa esille, kuten myös vanhempien perhetilanteen yhteys vanhempainiltaan. Ydin- ja yksinhuoltajaperheissä elävät arvioivat vanhempainillan tärkeämmäksi kuin uusperheessä asuvat ja tämä ei tiettävästi ole tullut esille aikaisemmissa tutkimuksissa. Tosin Sormusen ym. (2011) mukaan yksinhuoltajat todennäköisesti osallistuvat vanhempainiltoihin harvemmin lapsenhoito-ongelmista johtuen. Metson (2004) ja Airaksisen (2012) tutkimuksessa vanhempainillan ohella yhdeksi tärkeimmistä kodin ja koulun yhteistyömuodoista nostettiin kotiin tuleva informaatio, joka myös tässä tutkimuksessa arvioitiin yhdeksi tärkeimmistä yhteistyömuodoista.

Opettajan jakama kirjallinen tiedote arvioitiin tässä tutkimuksessa tärkeäksi yhteistyömuodoksi, mikä tuli esille myös Metson (2004) tutkimuksessa. Nordahlin (2000) mukaan tyytyväisimpiä olivat vanhemmat, joilla oli hyvät suhteet muihin luokan oppilaiden vanhempiin. Sitä ei tässä tutkimuksessa tutkittu, mutta poikalasten vanhemmat pitivät tyttölasten vanhempia tärkeämpänä kirjallisia tiedotteita. Suuri osa vanhemmista olikin saanut Metson (2013) mukaan tietoa oppilashuollon palveluista (Metso 2013), mutta oman lapsen terveydestä liian vähän (Mäenpää 2008). Reissuvihko toimii myös tiedotteena kodin ja koulun välillä. Tässä tutkimuksessa lukion ja/tai ammatillisen koulutuksen saaneet arvioivat reissuvihkon merkityksen tärkeämmäksi kuin perus-, ammatti- tai korkeakoulun käyneet vanhemmat. Tätä eroa ei tiettävästi ole havaittu aikaisemmissa tutkimuksissa.

Lapsen luokan juhla oli vanhemmille tärkeä tässä tutkimuksessa. Seitsemän kymmenestä (69,3 %) äidistä ja runsas kolmannes (35,7 %) isistä arvioi koko koulun juhlan merkityksen tärkeäksi. Tämä tulos tukee aikaisempia tutkimuksia, sillä Nordahlin (2000), Sormusen ym. (2011) ja Airaksisen (2012) tutkimuksissa lähes kaikki vanhemmat osallistuivat vanhemmille järjestettyyn tilaisuuteen.

Yhdeksän kymmenestä koulusta järjesti lukukausien päättöjuhlia, joihin vanhemmat voivat osallistua (Fröjd & Peltonen 2010).

Tässä tutkimuksessa vähiten merkitystä vanhemmille oli opettajan tekemällä kotikäynnillä, myyjäisillä tai erilaisilla tempauksilla, koko koulun vanhempainillalla kuten luentotilaisuudella, yhteisillä retkillä, avoimien ovien päivällä ja yhteydenpidolla tekstiviestillä. Kuitenkin Torkkelin (2001) tutkimuksessa isät kokivat koulujen tilaisuudet tärkeinä ja heistä suosituimpia kodin ja koulun yhteistyömuotoja oli rentojen yhteistapaamisten järjestäminen, mutta vähiten he kaipaivat asiapitoisia ja tehokkaita yhteistapaamisia tai toiminnallisia tilaisuuksia. Tässä tutkimuksessa tulokset olivat samansuuntaisia.

Tässä tutkimuksessa kodin ja koulun yhteistyön toteutumiseen oltiin tyytyväisiä, kuten myös Sormusen ym. (2011) tutkimuksessa. Metson (2013) mukaan kodin- ja koulun yhteistyöhön ovat yleensäkin tyytyväisiä alakoululaisten vanhemmat (54 %), kun vastaavasti 44 % yläkoululaisten vanhemmista on tähän yhteistyöhön tyytyväisiä. Sormusen ym. (2011) tutkimuksessa vanhimmat vanhemmat kokivat, että yhteistyötä voitaisiin vähentää lapsen vanhetessa, mutta tässä tutkimuksessa vanhempien iällä ei havaittu tilastollista yhteyttä asiaan. Tässä tutkimuksessa viidesluokkalaisten lasten vanhemmat olivat neljäsluokkalaisten lasten vanhempia tyytyväisempiä kodin ja koulun yhteistyöhön. Tämä tulos poikkeaa Nordahlin (2000) tutkimuksesta, jossa tyytyväisyys yhteistyöhön vähenee lapsen luokka-asteen kasvaessa.

Nordahlin (2000) mukaan vanhemmat, joilla on muita alhaisempi koulutus, olivat tyytymättömämpiä kodin ja koulun yhteistyöhön. Tämän tutkimuksen mukaan vanhempien koulutuksella ei ollut tilastollisesti merkitsevää yhteyttä vanhempien arviointiin yhteistyön toteutumisesta. Vanhempien arvioon koulun ja kodin yhteistyön toteutumisesta oli havaittavissa hieman eroa tyttö- ja poikalasten vanhempien välillä. Tätä eroa ei tiettävästi ole tullut esille aikaisemmissa tutkimuksissa. Uusperheet olivat ydin- ja yksinhuoltajaperheitä tyytymättömämpiä yhteistyön toteutumiseen. Tätä ei havaittu aikaisemmissa tutkimuksissa.

Vanhemmat kokivat, että opettajaan on helppo ottaa yhteyttä, hän suhtautuu myönteisesti kodin ja koulun yhteistyöhön sekä on ammattitaitoinen. Yhteistyössä vanhempi ja opettaja toimivat lapsen parhaaksi, mutta opettajalta ei kuitenkaan saatu tukea vanhempana olemiseen. Neitolan (2011) tutkimuksessa kuitenkin neljäsosa äideistä ja joka kymmenes isistä sai apua vanhemmuuteen ammattilaisilta, kuten opettajilta tai terveydenhoitajilta. Opettajan ammattitaito edellyttääkin kykyä

tukea ja opastaa vanhempia (Opetusalan eettisen neuvottelukunnan kannanotto 2007). Yhteistyön toteutumisessa opettajan asiantuntijuus arvioitiin hyväksi ja Alasuutarin (2003) tutkimuksessa nähtiin opettajan asiantuntijuuden olevan lähtökohtana hyvälle yhteistyölle. Metson (2004) tutkimuksessa vanhemmat arvioivat opettajan kyvykkyyttä ennen kaikkea pedagogisten taitojen kautta. Yhteistyön toteutumisessa vanhemmat eivät mielestään toimineet kovinkaan aktiivisesti. Nordahlin (2000) mukaan vanhempien osallisuus yhteistyöhön on yhteydessä lasten luokka-asteeseen ja lapsen vanhetessa yhteistyö kodin ja koulun välillä vähenee. Tässä tutkimuksessa viidesluokkalaisten lasten vanhemmat olivat neljäsluokkalaisten lasten vanhempia tyytyväisempiä kodin ja koulun yhteistyöhön. Tämä tulos poikkeaa Nordahlin (2000) tutkimuksesta.

Tässä tutkimuksessa perhetyypillä oli yhteys vanhempien arvioon kodin ja koulun yhteistyön toteutumisesta. Ydin- ja yksinhuoltajaperheissä asuvat vanhemmat olivat tyytyväisempiä yhteistyön toteutumiseen kuin uusperheissä asuvat vanhemmat. Tätä eroa ei todennäköisesti ole havaittu aikaisemmissa tutkimuksissa.

Yhteenvedona voi todeta, että vanhemmat kokevat yhteistyön toteutuvan hyvin ja osallistuvat aktiivisesti kodin ja koulun yhteistyömuotoihin, mutta yhteistyö painottuu edelleenkin paljolti äitien vastuulle. Erilaisten yhteistyömuotojen sisältöjä tulisi miettiä vastaamaan vanhempien toiveita ja yrittää saada isät aktivoitua enemmän mukaan toimintaan. Informaation jakamista ja jakotapaa voisi suunnitella vastaamaan tämän päivän sähköisiä työkaluja apuna käyttäen ja ehkä näin saada isät paremmin mukaan. Osassa yhteistyömuotoja perhetilanteella, lapsen sukupuolella ja luokka-asteella oli yhteyttä vanhempien arvioihin kodin ja koulun yhteistyöstä.

6.4. Kehittämisehdotukset ja jatkotutkimusaiheet

Tässä tutkimuksessa haluttiin tuoda myös isien näkemykset kodin ja koulun yhteistyöstä esille huolimatta vastaajien vähäisestä määrästä (n=14), koska useiden aikaisempien tutkimusten mukaan kodin ja koulun yhteistyö hoituu paljolti äitien kautta (Nordahl 2000, Alasuutari 2003). Jatkossa olisikin hyvä saada myös isien näkemys kodin ja koulun yhteistyöstä paremmin tietoisuuteen. Samoin perhetyyppien merkitys yhteistyön tärkeyteen ja toteutumiseen olisi mielenkiintoista tutkia, koska tässä tutkimuksessa niin yksinhuoltaja- (n=21) kuin uusperheiden (n=17) edustus oli alhainen. Myös lapsen sukupuolen yhteys vanhempien arvioon kodin ja koulun yhteistyöstä tulisi tarkemmin selvittää, koska tässä tutkimuksessa lapsen sukupuolella oli yhteys niin vanhempien

arvioon kodin ja koulun luokkakohtaisen ja oppilaskohtaisen yhteistyön tärkeydestä kuin yhteistyön toteutumisesta.

Tässä tutkimuksessa ei tarkasteltu perheen sosiaalista asemaa, vaikkakin aikaisimmissa tutkimuksissa sillä näyttää olevan vaikutusta vanhempien kokemuksiin kodin ja koulun yhteistyöstä. Tuloerojen kasvu on lisääntymässä Suomessa ja sen tiedetään lisäävän sosiaalisia ongelmia sekä heikentävän väestön hyvinvointia (Kuivalainen 2013). Vanhempien sosiaalisen aseman merkitystä kodin ja koulun yhteistyöhön voitaisiin tarkastella tulevaisuudessa tarkemmin, koska perheen sosiaalisen aseman tiedetään ennustavan lapsen sosiaalista asemaa ja näin olevan vaikuttamassa lapsen hyvinvointiin.

Tuloksissa ilmeni reissuvihkon ja opettajien kirjallisten tiedotteiden tärkeys vanhemmille. Jatkossa olisi hyvä tutkia sähköisten yhteistyömuotojen, kuten Wilman tai muun järjestelmän merkitystä yhteistyössä, koska yhteydenpito kodin ja koulun välillä on siirtymässä enenevässä määrin erilaisiin sähköisiin järjestelmiin.

Tutkimus oli toteutettu kahdessa länsisuomalaisessa kunnassa ja vanhempien etnistä tai kulttuurista taustaa ei tässä tutkimuksessa selvitetty. Tiedon yleistettävyyden kannalta voitaisiin tutkimuksia tehdä erikokoisissa kunnissa eri puolella Suomea ja selvittää, miten vanhempien etninen, kielellinen tai kulttuurinen tausta vaikuttaa tulokseen. Nordahlin tutkimuksessa (2000) vähemmistökieliset vanhemmat olivat muita vanhempia tyytymättömämpiä kodin ja koulun yhteistyöhön. Maahanmuuttajien määrä lisääntyy ja siksi heidän, mutta myös omassa maassa olevien muiden vähemmistöryhmien, kuten romanien tai suomenruotsalaisten käsitykset olisi mielenkiintoista selvittää. Yhä edelleen Suomessa on luku- ja kirjoitustaidottomia maahanmuuttajavanhempia sekä romaneja, joten tämä asettaa haasteita myös koulusta kotiinpäin lähetettävälle informaatiolle.

7. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän tutkimuksen tulosten perusteella voidaan esittää seuraavat johtopäätökset.

1. Vanhemmat pitivät tärkeimpinä kodin ja koulun yhteistyömuotoina vanhempainvarttia, luokan vanhempainiltaa, opettajan, oppilaan ja vanhemman yhteistä keskustelua, reissuvihkoa, opettajan tiedotetta vanhemmille sekä lapsen luokan juhlaa. Vähiten tärkeimmäksi he arvioivat opettajan tekemän kotikäynnin, myyjäiset tai erilaiset tempaukset, koko koulun yhteisen vanhempainillan tai luentotilaisuuden, yhteiset retket, avoimien ovien päivän ja yhteydenpidon tekstiviestillä.
2. Vanhempien asemalla perheessä ja lapsen sukupuolella oli yhteys vanhempien arvioon kodin ja koulun eri yhteistyömuotojen tärkeydestä. Äidit ja poikalasten vanhemmat arvioivat kodin ja koulun eri yhteistyömuotoja isiä ja tyttölasten vanhempia tärkeämpinä.
3. Vanhemmat olivat tyytyväisiä kodin ja koulun yhteistyön toteutumiseen. He kokivat, että opettajaan on helppo ottaa yhteyttä ja hän suhtautuu kodin ja koulun yhteistyöhön myönteisesti. Opettaja nähtiin ammattitaitoisena ja hän toimi perheen kanssa lapsen parhaaksi. Tyytymättömmimpiä vanhemmat olivat opettajalta saatuun tukeen vanhempana olemiseen ja omaan aktiivisuuteen kodin ja koulun yhteistyössä.
4. Perhetyypillä ja lapsen sukupuolella oli yhteys vanhempien arvioon kodin ja koulun yhteistyön toteutumisesta. Ydin- ja yksinhuoltajaperheissä asuvat sekä poikalasten vanhemmat olivat tyytyväisempiä yhteistyön toteutumiseen kuin uusperheissä asuvat ja tyttölasten vanhemmat.

LÄHTEET

- Airaksinen U. 2012. Vanhempien osallisuus ja verkostoituminen kodin ja koulun yhteistyössä. Pro gradu –tutkielma. Jyväskylän Yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Jyväskylä.
- Alasuutari M. 2003. Kuka lasta kasvattaa? Vanhemmuuden ja yhteiskunnallisen kasvatuksen suhde vanhempien puheessa. Gaudeamus, Helsinki.
- Andonov L. 2007. Opettajan ja vanhemman vuorovaikutus ja keskustelun kehykset koululaisen kehityskeskusteluissa. Helsingin yliopisto, tutkimuksia 280. Helsinki.
- Burns N & Grove S. 2003. Understanding nursing research. 3th Edition. Saunders. USA.
- Christianakis M. 2011. Parents as “Help Labor”?: Inner-City Teachers’ Narratives of Parent Involvement. *Teacher Education Quarterly*, Fall 2011, 157-178.
- Drummond K & Stipek D. 2004. Low-income Parents' Belief about Their Role in Children's Academic Learning. *Elementary School Journal*, 104(3), 197-213.
- Epstein J. 2009. School, Family and Community Partnerships. Your handbook for action. 3rd edition. Corwin Press, California.
- Fröjd S & Peltonen H. 2010. Vanhempien osallisuus. Teoksessa Rimpelä M, Fröjd S & Peltonen H (toim): Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen perusopetuksessa 2009. Opetushallitus. Sastamala. 134-142.
- Heikkilä T. 2008. Tilastollinen tutkimus. Edita, Helsinki.
- Hiltunen L. 2009. Validius ja reliabiliteetti. Saatavissa: http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf 2.4.2014.
- Hirsjärvi S, Remes P & Sajavaara P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13.-14. osin uudistettu painos. Kustannusyhtiö Tammi Oy, Helsinki.
- Kinnunen S. 2005. Lapsen kehitykselliset haasteet ja yhteisöllisyys. Teoksessa Salminen P (toim): Yhdessä kasvattamaan. Kohti välittämisen toimintakulttuuria. PS-kustannus Opetus 2000. Jyväskylä. 15-30.
- Kivirinta A. 1995. Peruskoulun viidenluokkalaisten vanhempien käsityksiä kodin ja koulun yhteistyöstä ja sen kehittämistä. Helsingin kaupungin opetusviraston julkaisusarja B15: 1995. Opetusvirasto, Helsinki.
- Koistinen A. 2005. Perheiden verkostoituminen ala- ja yläkoulun nivelvaiheessa. Teoksessa Salminen P (toim): Yhdessä kasvattamaan. Kohti välittämisen toimintakulttuuria. PS-kustannus Opetus 2000. Jyväskylä. 123-124. .
- Korpinen E. 2010. Vanhemmat kyläkoulun voimavarana. Teoksessa Korpinen E (toim): Eläköön kyläkoulu. PS-kustannus Opetus 2000. Jyväskylä. 182-200.
- Kouluterveydenhuollon laatusuositus. 2004. Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2004:8. Suomen kuntaliitto, Helsinki.
- Kouluterveydenhuolto 2002. Opas kouluterveydenhuollolle, peruskouluille ja kunnille. 2002. Stakes. Oppaita 51. Gummerus kirjapaino Oy, Saarijärvi.

Kuivalainen S. 2013. Pohjoismaat eivät ole enää alhaisten tuloerojen maita. Saatavissa: <http://www.thl.fi/fi/thl/rakenne/yksikot/terveys-ja-sosiaalitalous/optimi-terveys-ja-sosiaalitalouden- uutiskirje/2013/tuloerot> 20.5.2014.

Kurki-Hartikainen U. 2009. Vanhempainvarteista kehityskeskusteluihin. Lisensiaatin tutkimus. Psykologian laitos. Tampereen yliopisto, Tampere. Saatavissa: <http://urn.fi/urn:nbn:fi:uta-1-2027> . 6.2.2012.

Laki ammatillisesta koulutuksesta 630/1998. Saatavissa. [http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980630?search\[type\]=pika&search\[pika\]=laki%20amm atillisesta%20koulutuksesta](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980630?search[type]=pika&search[pika]=laki%20amm atillisesta%20koulutuksesta) 9.2.2014.

Laki perusopetuslain muuttamisesta 477/2003. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030477> . 18.2.2014.

Latvala J-M. 2004. Tietotekniikka tehostamaan kodin ja koulun välistä viestintää. Teoksessa Launonen L & Pulkkinen L (toim): Koulu kasvuyhteisönä. Kohti uutta toimintakulttuuria. PS-kustannus, Jyväskylä. 112-121.

Launonen L, Pohjola K & Holma P. 2004. Kodin ja koulun yhteistyö voimavaraksi. Teoksessa Launonen L & Pulkkinen L (toim): Koulu kasvuyhteisönä. Kohti uutta toimintakulttuuria. PS-kustannus, Jyväskylä. 91-111.

Lehtolainen R. 2008. Keltaista ja kimaltavaa – kodin ja koulun yhteistyöstä koulun ja kodin yhteyteen. Studia Paedagogica 35. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Leino-Kilpi H & Välimäki M. 2004. Etiikka hoitotyössä. WS Bookwell Oy. Juva.

Lukiolaki 629/1998. Saatavissa: [http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980629?search\[type\]=pika&search\[pika\]=lukiolaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980629?search[type]=pika&search[pika]=lukiolaki). 9.2.2014.

Metso T. 2000. Vanhemmat koulun toimintaa arvioimaan. Teoksessa Korkeakoski E, Niemi E, Arra O, Lindroos K & Säilä E: Kuntien ja koulujen arviointikäytäntöjä. Arviointi 7/2000. Opetushallitus, Helsinki.

Metso T. 2004. Koti, koulu ja kasvatus – kohtaamisia ja rajankäyntejä. Kasvatusalan tutkimuksia 19. Suomen kasvatustieteellinen seura.

Metso T (toim.). 2013. Vanhempien barometri. Peruskoululaisten vanhempien näkemyksiä kouluhyvinvoinnista. Saatavissa: http://www.vanhempainliitto.fi/filebank/1656Barometri_2013_verkko.pdf 10.12.2013.

Metsämuuronen J. 2000. Tilastollisen päättelyn perusteet. Metodologia –sarja 3. Viro.

Metsämuuronen J. 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. International Methelp Ky. Helsinki.

Mukava-hanke. 2005. MUistuttaa KAsvatusVAstuusta. Kodin ja koulun yhteistyöprojekti. Saatavissa: http://www.mukavahanke.com/projektit/kk_yhteisty.html. 9.2.2014.

Müller V. 1906. Kodin ja koulun yhteistoiminnasta. Opettajain lehti 1(1), 3-4. Saatavissa: http://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/secure/showPage.html?action=page&type=lq&conversationId=1&id=934234&pageFrame_currPage=3&pageFrame_currFrame=0 . 16.10.2013.

- Mäenpää T. 2008. Alakoulun terveydenhoitajan ja perheen yhteistyö. Acta Universitatis Tamperensis 1327. Tampereen yliopisto, Tampere.
- Neitola M. 2011. Lapsen sosiaalisen kompetenssin tukeminen – vanhempien epäsuorat ja suorat vaikutustavat. Turun yliopiston julkaisua sarja C; osa 324. Turun yliopisto, Turku.
- Ng S-W. 2002. Parent-Teacher Interaction: Are Parents and Teachers in Hong Kong Ready for Cooperation? Journal of Southeast Asian Education 3(1), 115-139.
- Nordal T. 2000. Samarbeid mellom heim og skole – en kartleggingsundersøkelse. Rapport 8/2000. Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring, Oslo.
- Opetusalan eettisen neuvottelukunnan kannanotto 18.1.2007. Saatavissa: http://www.oaj.fi/portal/page?_pageid=515,447827&_dad=portal&_schema=PORTAL. 20.5.2014.
- Opetushallitus. 2007. Laatusuunnitelmaa kodin ja koulun yhteistyöhön. Saatavissa: http://www.oph.fi/download/115274_laatusuunnitelmaa_kodin_ja_koulun_yhteistyohon.pdf. 27.10.2013.
- Oppilaan arvioinnin nykyiset linjaukset 2004. Opetushallitus. Saatavissa: http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/ohjeita_koulutuksen_jarjestamiseen/perusopetuksen_jarjestaminen/perusopetuksen_oppilaan_arviointi/oppilaan_arviointi_opintojen_aikana. 22.2.2014.
- Peruskoulun opetussuunnitelma- ja ohjelmakomitean mietintö I. 1970. Opetussuunnitelman perusteet. Komiteamietintö 1970: A 4. Valtion painatuskeskus, Helsinki.
- Perusopetuksen laatukriteerit. 2012. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2012:29. Saatavissa: <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2012/liitteet/okm29.pdf?lang=fi>. 22.2.2014.
- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. 2004. Opetushallitus. Saatavissa: http://www.oph.fi/download/139848_pops_web.pdf 11.2.2014.
- Perusopetusasetus 852/1998. Saatavissa: [http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980852?search\[type\]=pika&search\[pika\]=perusopetusasetus](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980852?search[type]=pika&search[pika]=perusopetusasetus) 11.2014.
- Perusopetuslaki 628/1998. Saatavissa: [http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1998/19980628?search\[type\]=pika&search\[pika\]=perusopetuslaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1998/19980628?search[type]=pika&search[pika]=perusopetuslaki) 20.10.2013.
- Rimpelä M, Metso T, Saaristo V & Wiss K. 2008. Vanhempainyhdistysten ja huoltajien osallisuus peruskoulun ja sen oppilashuollon kehittämisessä. Stakes, raportteja 29/2008. Helsinki.
- Rimpiläinen A. 2009. Yhteistyön tekeminen vanhempien kesken on tosi haastavaa. Tapaustutkimus vanhempien välisestä yhteistyöstä kahden kyläkoulun elonjäämistalustaloudessa. Tutkiva opettaja. Journal of Teacher Research 3/2009. TUOPE, Jyväskylä.
- Savola E. 2005. Koulu-yhteisön terveyden edistämiseen liittyviä säädöksiä ja suosituksia. Tutkimateriaali koulu-yhteisön terveys- ja hyvinvointiohjelman suunnitteluun. Terveyden edistämisen keskuksen julkaisu 3/06.

Siniharju M. 2003. Kodin ja koulun yhteistyö peruskoulun alkuopetusluokilla. Yhteistyön arvostus ja toteutuminen Helsingin kaupungin peruskoulujen alkuopetusluokilla lukuvuosina 1983–1984 ja 1998–1999. Tutkimuksia 242. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Soininen M. 1986. Kodin ja koulun yhteistyöstä peruskoulun ala-asteella. Turun Yliopiston Julkaisusarja A: 109/1986. Turun yliopisto, Turku.

Sormunen M, Tossavainen K & Turunen H. 2011. Home–School Collaboration in the View of Fourth Grade Pupils, Parents, Teachers, and Principals in the Finnish Education System. School Community Journal 21(2), 185- 211.

Taanila A. 2012. SPSS: Khiin neliö-testi. Saatavissa: <http://tilastoapu.wordpress.com/2012/04/24/spss-khiin-nelio-testi-2/> 28.5.2014.

TENK. 2009. Ihmistieteisiin luettavien tutkimusalojen eettiset periaatteet. Saatavissa: <http://www.tenk.fi/fi/eettinen-ennakkoarviointi-ihmistieteiss%C3%A4/periaatteet>. 22.2.2014.

TENK. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Saatavissa: http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_verkkoversio040413.pdf.pdf#overlay-context=fi/ohjeet-ja-julkaisut. 21.2.2014.

Torkkeli M. 2001. Koulutulokkaiden isät lastensa koulunkäynnin tukena. Kasvatuspsykologian tutkimusyksikkö, Tutkimuksia 6. Helsingin yliopisto, Helsinki.

Vakka-Suomen kodin ja koulun yhteistyösuunnitelma. Saatavissa: http://www.pyharanta.fi/files/orig/51_Liite%2012%20Kodin%20ja%20koulun%20yhteisty%C3%B6suunnitelma.pdf 7.2.2014.

Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaoista 422/2012. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2012/20120422> . 20.10.2013.

Valtioneuvoston periaatepäätös Terveys 2015 – kansanterveysohjelmasta. 2001. Sosiaali- ja terveys-ministeriön julkaisuja 2001:4. Saatavissa: <http://pre20031103.stm.fi/suomi/eho/julkaisut/terveys/terveys2015.pdf> .6.10.2013

Vehviläinen-Julkunen K. 1998. Hoitotieteellisen tutkimuksen etiikka. Teoksessa Paunonen M & Vehviläinen-Julkunen K: Hoitotieteen tutkimusmetodiikka. WSOY. Juva. 26 - 34.

Vehviläinen-Julkunen K & Paunonen M. 1998. Kvantitatiivisen tutkimuksen luotettavuus. Teoksessa Paunonen M & Vehviläinen-Julkunen K: Hoitotieteen tutkimusmetodiikka. WSOY. Juva. 206 - 214.

Liite 1.

Taulukko; taustamuuttajat ja koulukohtainen yhteistyö prosentteina (%) sekä p-arvot

1.1= Koko koulun vanhempainilta tailuentotilaisuus, 1.2 = Saman luokka-asteen yhteinen vanhempainilta, 1.3 = Lapsen luokassa pidetty yhteinen keskustelutilaisuus koko koulun tai luokka-asteen vanhempainillan yhteydessä ja 1.4 = Koko koulun yhteinen juhla

Taustamuuttaja	1.1					1.2					1.3					1.4				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vanhempi	p=1.000					p=.775					p= .221					p=.043*				
Äiti	6,3	32,3	40,2	18,9	2,4	19,7	42,5	24,4	10,2	3,1	27,2	35,2	30,4	4,8	2,4	25,2	44,1	26,0	3,9	0,8
Isä	7,1	35,7	42,9	14,3	0	7,7	61,5	23,1	7,7	0	7,7	69,2	23,1	0	0	14,3	21,4	42,9	21,4	0
Lapsen sukupuoli	p=.356					p=.158					p=.835					p=.463				
Tyttö	4,2	34,7	41,7	15,3	4,2	16,9	46,5	25,4	5,6	5,6	23,2	36,2	33,3	5,8	1,4	18,1	44,4	30,6	5,6	1,4
Poika	8,3	33,3	37,5	20,8	0	19,4	43,1	23,6	13,9	0	26,4	38,9	29,2	2,8	2,8	29,2	41,7	23,6	5,6	0
Lapsen luokka-aste	p=.408					p=.729					p=.507					p=.137				
4 –luokka	10,0	34,3	37,0	15,7	2,9	15,7	47,1	27,1	8,6	1,4	23,2	39,1	34,8	1,4	1,4	22,9	38,6	28,6	10,0	0
5 –luokka	2,7	33,8	41,9	20,3	1,4	20,5	42,5	21,9	11,0	4,1	26,4	36,1	27,8	6,9	2,8	24,3	47,3	25,7	1,4	1,4
Perhetyyppi	p=.161					p=.506					p=.056					p=.955				
Ydinperhe	4,0	36,0	41,0	18,0	1,0	19,2	45,5	25,3	8,1	2,0	26,5	41,8	26,5	4,1	1,0	24,0	39,0	29,0	7,0	1,0
Yksinhuoltajaperhe	19,0	28,6	33,3	14,3	4,8	19,0	42,9	19,0	14,3	4,8	25,0	30,0	40,0	0	5,0	28,6	47,6	19,0	4,8	0
Uusperhe	5,9	23,5	35,3	29,4	5,9	5,9	35,3	35,3	17,6	5,9	5,9	23,5	52,9	11,8	5,9	23,5	47,1	29,4	0	0
Vastaajan ikä	p=.361					p=.329					p=.174					p=.117				
28–37 v.	4,5	38,6	31,8	22,7	2,3	13,6	38,6	27,3	13,6	6,8	20,9	41,9	32,6	2,3	2,3	31,8	50,0	13,6	4,5	0
38–42 v.	7,9	33,3	47,6	9,5	1,6	17,5	49,2	27,0	6,3	0	27,4	37,1	33,9	0	1,6	20,6	42,9	28,6	7,9	0
>42 v.	5,4	29,7	35,1	27,0	2,7	25,0	44,4	16,7	11,1	2,8	25,0	33,3	25,0	13,9	2,8	18,9	35,1	40,5	2,7	2,7
Vanhemman koulutus	p=.414					p=.187					p=.959					p=.719				
kansakoulu/peruskoulu/ ammattillinen koulutus	10,6	38,3	29,8	19,1	2,1	25,5	29,8	27,7	12,8	4,3	21,7	41,3	28,3	4,3	4,3	27,7	40,4	27,7	4,3	0
lukio/lukio ja ammatillinen koulutus	3,4	30,5	45,8	20,3	0	15,3	52,5	18,6	11,9	1,7	25,9	37,9	31,0	3,4	1,7	20,3	40,7	30,5	8,5	0
korkeakoulu/yliopisto	5,3	34,2	42,1	13,2	5,3	13,5	51,4	29,7	2,7	2,7	27,0	32,4	35,1	5,4	0	23,7	50,0	21,1	2,6	2,6

Asteikko: 1= erittäin tärkeä, 2= tärkeä, 3= jonkin verran merkitystä, 4=vähän merkitystä, 5=ei merkitystä

***= tilastollisesti erittäin merkitsevä, **=tilastollisesti merkitsevä, *=tilastollisesti melkein merkitsevä

jatkuu

Liite 1, jatkoa

Taulukko; taustamuuttujat ja koulukohtainen yhteistyö prosentteina (%) sekä p-arvot

1.5 = Avoimien ovien päivä, 1.6 = Puhelinkeskustelu, 1.7 = Kaikille vanhemmille tarkoitettu kirjallinen tiedote opettajalta ja 1.8 = Reissuvihko

Taustamuuttuja	1.5					1.6					1.7					1.8				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vanhempi	p=.123					p=.037*					p=.197					p=.464				
Äiti	9,4	40,2	39,4	8,7	2,4	25,2	41,7	22,0	8,7	2,4	47,2	44,9	7,1	0,8	0	57,9	35,7	6,3	0	0
Isä	0	21,4	50,0	28,6	0	0	57,1	14,3	28,6	0	21,4	64,3	14,3	0	0	42,9	50,0	7,1	0	0
Lapsen sukupuoli	p=.941					p=.814					p=.036*					p=.895				
Tyttö	6,9	36,1	43,1	11,1	2,8	22,2	43,1	23,6	8,3	2,8	38,9	55,6	4,2	1,4	0	55,6	37,5	6,9	0	0
Poika	9,7	38,9	40,3	9,7	1,4	22,2	45,8	18,1	12,5	1,4	52,8	36,1	11,1	0	0	59,2	35,2	5,6	0	0
Lapsen luokka-aste	p=.299					p=.920					p=.562					p=.202				
4 –luokka	5,7	34,3	45,7	10,0	4,3	20,0	47,1	20,0	11,4	1,4	50,0	41,4	7,1	1,4	0	54,3	35,7	10,0	0	0
5 –luokka	10,8	40,5	37,8	10,8	0	24,3	41,9	21,6	9,5	2,7	41,9	50,0	8,1	0	0	60,3	37,0	2,7	0	0
Perhetyyppi	p=.332					p=.099					p=.820					p=.169				
Ydinperhe	9,0	42,0	37,0	10,0	2,0	25,0	37,0	20,0	15,0	3,0	46,0	44,0	9,0	1,0	0	52,5	40,4	7,1	0	0
Yksinhuoltajaperhe	9,5	33,3	47,6	9,5	0	9,5	61,9	28,6	0	0	42,9	52,4	4,8	0	0	57,1	38,1	4,8	0	0
Uusperhe	0	17,6	64,7	11,8	5,9	17,6	64,7	17,6	0	0	41,2	58,8	0	0	0	82,4	11,8	5,9	0	0
Vastaaajan ikä	p=.296					p=.606					p=.834					p=.719				
28–37 v.	9,1	40,9	38,6	6,8	4,5	29,5	38,6	22,7	6,8	2,3	45,5	50,0	4,5	0	0	59,1	38,6	2,3	0	0
38–42 v.	3,2	39,7	46,0	9,5	1,6	19,0	49,2	22,2	7,9	1,6	49,2	41,3	7,9	1,6	0	58,7	33,3	7,9	0	0
>42 v.	16,2	29,7	37,8	16,2	0	18,9	43,2	16,2	18,9	2,7	40,5	48,6	10,8	0	0	52,8	38,9	8,3	0	0
Vanhemman koulutus	p=.979					p=.977					p=.946					p=.006**				
kansakoulu/peruskoulu/ ammattillinen koulutus	6,4	42,6	38,3	10,6	2,1	21,3	44,7	23,4	8,5	2,1	44,7	44,7	8,5	2,1	0	48,9	51,5	0	0	0
lukio/lukio ja ammatillinen koulutus	10,2	35,6	40,7	10,2	3,4	20,3	45,8	20,3	11,9	1,7	49,2	44,1	6,8	0	0	69,0	24,1	6,9	0	0
korkeakoulu/yliopisto	7,9	34,2	47,4	10,5	0	26,3	42,1	18,4	10,5	2,6	42,1	50,0	7,9	0	0	50,0	36,8	13,2	0	0

Asteikko: 1= erittäin tärkeä, 2= tärkeä, 3= jonkin verran merkitystä, 4=vähän merkitystä, 5=ei merkitystä

***= tilastollisesti erittäin merkitsevä, **=tilastollisesti merkitsevä, *=tilastollisesti melkein merkitsevä

Liite 2

Taulukko; taustamuuttujat ja luokkakohtainen yhteistyö prosentteina (%) sekä p-arvot

2.1.= Luokan vanhempainilta, 2.2.= Lapsen luokan juhla, jossa myös vanhemmat mukana, 2.3.= Yhteinen retki tai muu vapaa-ajan toiminta, 2.4. =Myyjäiset tai erilaiset tempaukset ja
2.5. =Luokkatoimikunta

Taustamuuttuja	2.1					2.2					2.3					2.4.					2.5				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vanhempi	p=.142					p=.062					p=.578					p=.004**					p=.128				
Äiti	67,5	27,0	4,8	0	0,8	40,2	34,6	20,5	3,9	0,8	11,8	30,7	41,7	11,8	3,9	6,3	31,5	47,2	12,6	2,4	5,6	47,6	33,3	10,3	3,2
Isä	42,9	57,1	0	0	0	7,1	64,3	21,4	7,1	0	7,1	28,6	35,7	28,6	0	7,1	7,1	28,6	42,9	14,3	0	28,6	35,7	35,7	0
Lapsen sukupuoli	p=.422					p=.597					p=.355					p=.415					p=.135				
Tyttö	59,2	33,8	5,6	0	1,4	30,6	41,7	22,2	4,2	1,4	9,7	31,9	36,1	16,7	5,6	5,6	25,0	45,8	20,8	2,8	5,6	41,7	30,6	16,7	5,6
Poika	69,4	27,8	2,8	0	0	41,7	36,1	18,1	4,2	0	12,5	29,2	47,2	9,7	1,4	6,9	31,9	47,2	9,7	4,2	4,2	52,1	35,2	8,5	0
Lapsen luokka-aste	p=.555					p=.689					p=.979					p=.416					p=.343				
4 –luokka	62,3	34,8	2,9	0	0	31,4	40,0	22,9	4,3	1,4	11,4	32,9	40,0	12,9	2,9	7,1	32,9	45,7	10,0	4,3	7,2	43,5	29,0	15,9	4,3
5 –luokka	66,2	27,0	5,4	0	1,4	40,5	37,8	17,6	4,1	0	10,8	28,4	43,2	13,5	4,1	5,4	24,3	47,3	20,3	2,7	2,7	50,0	36,5	9,5	1,4
Perhetyyppi	p=.035*					p=.992					p=.154					p=.388					p=.080				
Ydinperhe	70,0	27,0	3,0	0	0	36,0	39,0	19,0	5,0	1,0	12,0	30,0	43,0	13,0	2,0	7,0	30,0	46,0	14,0	3,0	6,0	47,0	30,0	15,0	2,0
Yksinhuoltajaperhe	61,9	28,6	4,8	0	4,8	38,1	38,1	23,8	0	0	14,3	19,0	52,4	9,4	4,8	9,5	23,8	52,4	14,3	0	0	55,0	30,0	5,0	10,0
Uusperhe	37,5	50,0	12,5	0	0	35,3	41,2	17,6	5,9	0	0	47,1	23,5	17,6	11,8	0	29,4	29,4	29,4	11,8	0	35,3	64,7	0	0
Vastaajan ikä	p=.288					p=.169					p=.581					p=.397					p=.931				
28–37 v.	58,1	32,6	9,3	0	0	40,9	31,8	15,9	9,1	2,3	13,6	34,1	43,2	4,5	4,5	9,1	36,4	40,9	9,1	4,5	6,8	45,5	34,1	9,1	4,5
38–42 v.	65,1	31,7	3,2	0	0	38,1	34,9	25,4	1,6	0	11,1	28,6	42,9	15,9	1,6	6,3	28,6	44,4	15,9	4,8	4,8	48,4	29,0	16,1	1,6
>42 v.	70,3	27,0	0	0	2,7	27,0	54,1	16,2	2,7	0	8,1	29,7	37,8	18,9	5,4	2,7	18,9	56,8	21,6	0	2,7	45,9	37,8	10,8	2,7
Vanhemman koulutus	p=.268					p=.735					p=.430					p=.641					p=.100				
kansakoulu/peruskoulu/ ammattillinen koulutus	53,2	38,3	6,4	0	2,1	36,2	34,0	23,4	6,4	0	8,5	27,7	42,6	17,0	4,3	6,4	34,0	38,3	19,1	2,1	10,9	39,1	34,8	13,0	2,2
lukio/lukio ja ammatillinen koulutus	74,1	22,4	3,4	0	0	37,3	37,3	22,0	3,4	0	15,3	23,7	45,8	13,6	1,7	5,1	30,5	50,8	10,2	3,4	0	54,2	35,6	6,8	3,4
korkeakoulu/yliopisto	64,3	30,8	4,2	0	0,7	34,2	47,4	13,2	2,6	2,6	7,9	44,7	34,2	7,9	5,3	7,9	18,4	50,0	18,4	5,3	5,3	44,7	26,3	21,1	2,6

Asteikko: 1= erittäin tärkeä, 2= tärkeä, 3= jonkin verran merkitystä, 4=vähän merkitystä, 5=ei merkitystä

***= tilastollisesti erittäin merkitsevä, **=tilastollisesti merkitsevä, *=tilastollisesti melkein merkitsevä

Liite 3

Taulukko; taustamuuttajat ja oppilaskohtainen yhteistyö prosentteina (%) sekä p-arvot

3.1.= Vanhempainvarti, 3.2.= Opettajan, oppilaan ja vanhemman välinen keskustelu, 3.3.=Sähköposti, 3.4. =Opettajan tekemä kotikäynti ja 3.5. =Tekstiviesti

Taustamuuttaja	3.1					3.2					3.3					3.4.					3.5				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vanhempi	p=.384					p=.003**					p=.401					p=.597					p=.023*				
Äiti	83,5	12,6	2,4	0,8	0,8	73,2	18,9	3,9	3,9	0,0	28,0	39,2	21,6	8,0	3,2	3,1	9,4	30,7	34,6	22,0	19,8	37,3	29,4	11,1	2,4
Isä	71,4	21,4	7,1	0,0	0,0	35,7	35,7	28,6	0,0	0,0	7,1	57,1	28,6	7,1	0,0	0,0	21,4	21,4	28,6	28,6	0,0	42,9	14,3	35,7	7,1
Lapsen sukupuoli	p=.827					p=.300					p=.128					p=.490					p=.396				
Tyttö	80,6	15,3	2,8	0,0	1,4	66,7	26,4	4,2	2,8	0,0	21,4	35,7	28,6	10,0	4,3	1,4	6,9	30,6	37,5	23,6	16,7	36,1	27,8	13,9	5,6
Poika	84,7	11,1	2,8	1,4	0,0	72,2	15,3	8,3	4,2	0,0	29,2	48,6	15,3	5,6	1,4	4,2	13,9	31,9	29,8	20,8	18,3	42,3	26,8	12,7	0,0
Lapsen luokka-aste	p=.981					p=.024*					p=.130					p=.962					p=.536				
4 –luokka	82,9	14,3	2,9	0,0	0,0	65,7	28,6	5,7	0,0	0,0	20,6	44,1	27,9	7,4	0,0	2,9	10,0	34,3	31,4	21,4	22,9	38,6	24,3	11,4	2,9
5 –luokka	82,5	12,2	2,7	1,4	1,4	73,0	13,5	6,8	6,8	0,0	29,7	40,5	16,2	8,1	5,4	2,7	10,8	28,4	35,1	23,0	12,3	39,7	30,1	15,1	2,7
Perhetyyppi	p=.061					p=.746					p=.174					p=.909					p=.483				
Ydinperhe	86,0	10,0	4,0	0,0	0,0	71,0	19,0	7,0	3,0	0,0	31,3	40,4	19,2	7,1	2,0	2,0	11,0	29,0	35,0	23,0	18,3	37,4	26,3	15,2	3,0
Yksinhuoltajaperhe	76,2	19,0	0,0	0,0	4,8	66,7	28,6	0,0	4,8	0,0	10,0	55,0	20,0	10,0	5,0	0,0	4,8	33,3	38,1	23,8	9,5	42,9	42,9	4,8	0,0
Uusperhe	70,6	23,5	0,0	5,9	0,0	70,6	17,6	5,9	5,9	0,0	11,8	35,3	41,2	11,8	0,0	5,9	11,8	35,3	23,5	23,5	17,6	47,1	11,8	17,6	5,9
Vastaajan ikä	p=.785					p=.374					p=.205					p=.507					p=.327				
28–37 v.	81,8	15,9	2,3	0,0	0,0	72,7	20,5	4,5	2,3	0,0	37,2	37,2	14,0	9,3	2,3	0,0	15,9	29,5	36,4	18,2	25,0	40,9	25,0	9,1	0,0
38–42 v.	84,1	12,7	1,6	1,6	0,0	76,2	15,9	4,8	3,2	0,0	21,0	38,7	29,0	9,7	1,6	6,3	9,5	31,7	31,7	20,6	15,9	41,3	28,6	9,5	4,8
>42 v.	81,1	10,8	5,4	0,0	2,7	54,1	29,7	10,8	5,4	0,0	18,9	54,1	18,9	2,7	5,4	0,0	5,4	32,4	32,4	29,7	11,1	33,3	27,8	25,0	2,8
Vanhemman koulutus	p=.349					p=.123					p=.665					p=.540					p=.515				
kansakoulu/peruskoulu/ ammattillinen koulutus	78,7	12,8	4,3	2,1	2,1	66,0	17,0	8,5	8,5	0,0	23,4	40,4	17,0	14,9	4,3	2,1	8,5	27,7	36,2	25,5	15,2	45,7	21,7	15,2	2,2
lukio/lukio ja ammatillinen koulutus	89,8	8,5	1,7	0,0	0,0	76,3	16,9	6,8	0,0	0,0	26,3	42,1	24,6	5,3	1,8	5,1	8,5	27,1	37,3	22,0	18,6	35,6	33,9	11,9	0,0
korkeakoulu/yliopisto	76,3	21,1	2,6	0,0	0,0	63,2	31,6	2,6	2,6	0,0	26,3	44,7	23,7	2,6	2,6	0,0	15,8	42,1	23,7	18,4	18,4	36,8	23,7	13,2	7,9

Asteikko: 1= erittäin tärkeä, 2= tärkeä, 3= jonkin verran merkitystä, 4=vähän merkitystä, 5=ei merkitystä

***= tilastollisesti erittäin merkitsevä, **=tilastollisesti merkitsevä, *=tilastollisesti melkein merkitsevä

Liite 4

Taulukko; taustamuuttajat sekä kodin ja koulun yhteistyön toteutuminen prosentteina (%) sekä p-arvot

4.1.= Minun on helppo ottaa yhteyttä tarvittaessa opettajaan, 4.2.= Opettaja suhtautuu kodin ja koulun yhteistyöhön myönteisesti, 4.3.= Opettaja on ammattitaitoinen, 4.4. =Olen vanhempana aktiivinen kodin ja koulun yhteistyössä ja 4.5. = Saan riittävästi tukea opettajalta vanhempana olemiseen

Taustamuuttuja	4.1					4.2					4.3					4.4.					4.5				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vanhempi	p=.240					p=.858					p=.801					p=.508					p=.894				
Äiti	0,0	3,2	2,4	21,4	73,0	1,6	1,6	4,7	26,0	66,1	0,8	2,4	4,7	29,1	63,0	1,6	18,3	27,0	39,7	13,5	4,8	7,9	49,2	17,5	20,6
Isä	0,0	15,4	0,0	15,4	69,2	0,0	0,0	7,1	21,4	71,4	0,0	0,0	7,1	35,7	57,1	0,0	15,4	46,2	38,5	0,0	0,0	0,0	53,8	15,4	30,8
Lapsen sukupuoli	p=.121					p=.567					p=.156					p=.045*					p=.088				
Tyttö	0,0	4,3	2,9	28,6	64,3	1,4	1,4	4,2	30,6	62,5	1,4	2,8	5,6	36,1	54,2	1,4	27,1	25,7	34,3	11,4	4,3	10,0	58,6	14,3	12,9
Poika	0,0	4,2	1,4	13,9	80,6	1,4	1,4	6,9	19,4	70,8	0,0	1,4	4,2	22,2	72,2	1,4	8,3	30,6	44,4	15,3	4,3	5,6	41,7	19,4	29,2
Lapsen luokka-aste	p=.404					p=1.000					p=.589					p=.211					p=.350				
4 –luokka	0,0	7,1	2,9	20,0	70,0	1,4	1,4	5,7	24,3	67,1	1,4	2,9	5,7	24,3	65,7	1,4	11,4	34,3	41,4	11,4	7,1	5,7	47,1	20,0	20,0
5 –luokka	0,0	1,4	1,4	22,2	75,0	1,4	1,4	5,4	25,7	66,2	0,0	1,4	4,1	33,8	60,8	1,4	23,6	22,2	37,5	15,3	1,4	9,7	52,8	13,9	22,2
Perhetyyppi	p=.057					p=.043*					p=.021*					p=.665					p=.221				
Ydinperhe	0,0	4,1	1,0	18,4	76,5	1,0	1,0	4,0	22,0	72,0	0,0	1,0	4,0	26,0	69,0	1,0	18,4	28,6	41,8	10,2	4,1	6,1	46,9	17,3	25,5
Yksinhuoltajaperhe	0,0	0,0	0,0	23,8	76,2	0,0	0,0	4,8	28,6	66,7	0,0	0,0	4,8	33,3	61,9	0,0	14,3	23,8	47,6	14,3	0,0	9,5	61,9	19,0	9,5
Uusperhe	0,0	11,8	11,8	29,4	47,1	5,9	5,9	17,6	35,3	35,3	5,9	5,9	11,8	47,1	29,4	5,9	23,5	35,3	23,5	11,8	11,8	17,9	52,9	5,9	11,8
Vastaajan ikä	p=.574					p=.830					p=.713					p=.976					p=.191				
28–37 v.	0,0	9,5	2,4	16,7	71,4	2,3	2,3	4,5	18,2	72,7	2,3	0,0	6,8	5,0	65,9	2,4	14,3	31,0	35,7	16,7	7,1	9,5	40,5	26,2	16,7
38–42 v.	0,0	1,6	1,6	22,2	74,6	0,0	1,6	6,3	28,6	63,5	0,0	1,6	4,8	30,2	63,5	1,6	9,0	25,4	42,9	11,1	4,8	6,3	47,6	12,7	28,6
>42 v.	0,0	2,7	2,7	24,3	70,3	2,7	0,0	5,4	27,0	64,9	0,0	5,4	2,7	32,4	59,5	0,0	18,9	29,7	37,8	13,5	0,0	8,1	64,9	13,5	3,5
Vanhemman koulutus	p=.648					p=.195					p=.261					p=.660					p=.734				
kansakoulu/peruskoulu/ ammattillinen koulutus	0,0	4,4	2,2	20,0	73,3	0,0	2,1	10,6	14,9	72,3	0,0	0,0	10,6	23,4	66,0	2,2	15,6	33,3	31,1	17,8	6,7	11,1	37,8	22,2	22,2
lukio/lukio ja ammatillinen koulutus	0,0	3,4	0,0	25,4	71,2	1,7	1,7	3,4	33,9	59,3	1,7	1,7	1,7	30,5	64,4	1,7	22,0	25,4	42,4	8,5	3,4	6,8	54,2	13,6	22,0
korkeakoulu/yliopisto	0,0	5,3	5,3	15,8	73,7	2,6	0,0	2,6	23,7	71,1	0,0	5,3	2,6	34,2	57,9	0,0	13,2	26,3	44,7	15,8	2,6	5,3	57,9	15,8	18,4

Asteikko: 1= täysin eri mieltä, 2= joksinkin eri mieltä, 3= en samaa, en eri mieltä, 4= joksinkin samaa mieltä, 5= täysin samaa mieltä

***= tilastollisesti erittäin merkitsevä, **=tilastollisesti merkitsevä, *=tilastollisesti melkein merkitsevä

jatkuu

Liite 4 jatkoa

Taulukko; taustamuuttujat sekä kodin ja koulun yhteistyön toteutuminen prosentteina (%) sekä p-arvot

4.6.= Toimimme opettajan kanssa yhdessä lapseni parhaaksi, 4.7.= Kodin ja koulun yhteistyö vastaa odotuksiani, 4.8.= Opettaja osaa ottaa huomioon perheemme tilanteen,

4.9. = Olen tyytyväinen kodin ja koulun yhteistyöhön tällä hetkellä ja 4.10. = Opettaja on riittävän aktiivinen kodin ja koulun yhteistyössä

Taustamuuttuja	4.6					4.7					4.8					4.9.					4.10				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vanhempi	p=.935					p=.633					p=.619					p=.448					p=.480				
Äiti	1,6	1,6	8,8	30,4	57,6	0,8	10,3	10,3	41,3	37,3	1,6	3,1	23,6	35,4	36,2	1,6	9,4	7,9	37,0	44,1	2,4	8,7	15,0	37,0	37,0
Isä	0,0	0,0	7,7	38,5	53,8	0,0	0,0	15,4	53,8	30,8	0,0	7,7	15,4	46,2	30,8	0,0	7,7	23,1	38,5	30,8	7,7	0,0	23,1	30,8	38,5
Lapsen sukupuoli	p=.033*					p=.422					p=.059					p=.191					p=.221				
Tyttö	1,4	0,0	11,4	38,6	48,6	0,0	11,3	12,7	45,1	31,0	1,4	1,4	28,2	40,8	28,2	0,0	9,9	12,7	40,8	36,6	2,8	11,3	19,7	36,6	29,6
Poika	1,4	4,2	5,6	22,5	66,2	1,4	8,5	8,5	38,0	43,7	1,4	6,9	16,7	30,6	44,4	2,8	9,7	5,6	31,9	50,0	2,8	5,6	11,1	34,7	45,8
Lapsen luokka-aste	p=.817					p=.940					p=.924					p=.027*					p=.578				
4 –luokka	1,5	2,9	5,9	29,4	60,3	1,4	10,0	11,4	38,6	38,6	1,4	5,7	21,4	34,3	37,1	0,0	17,0	8,6	35,7	38,6	4,3	11,4	14,3	32,9	37,1
5 –luokka	1,4	1,4	11,0	31,5	54,8	0,0	9,7	9,7	44,4	36,1	1,4	2,7	23,3	37,0	35,6	2,7	2,7	9,6	37,0	47,9	1,4	5,5	16,4	38,4	38,4
Perhetyyppi	p=.000***					p=.005**					p=.033*					p=.131					p=.032*				
Ydinperhe	1,0	0,0	5,1	32,3	61,6	0,0	7,1	8,1	47,5	37,4	2,0	2,0	21,2	33,3	41,4	1,0	7,1	10,1	40,4	41,4	2,0	6,1	14,1	40,4	37,4
Yksinhuoltajaperhe	0,0	0,0	19,0	23,8	57,1	0,0	5,0	10,0	40,0	45,0	0,0	0,0	23,8	42,9	33,3	0,0	4,8	9,5	28,6	57,1	0,0	9,5	9,5	33,3	47,6
Uusperhe	6,7	20,0	20,0	26,7	26,7	5,9	29,4	23,5	11,8	29,4	0,0	23,5	29,4	35,3	11,8	5,9	29,4	5,9	29,4	29,4	5,9	23,5	35,3	11,8	23,5
Vastaajan ikä	p=.508					p=.651					p=.304					p=.141					p=.720				
28–37 v.	2,4	2,4	4,8	31,0	59,5	2,3	11,6	4,7	39,5	41,9	2,3	7,0	16,3	30,2	44,2	0,0	14,0	11,6	20,9	53,5	0,0	11,6	11,6	37,2	39,2
38–42 v.	0,0	3,2	11,3	24,2	61,3	0,0	8,1	11,3	41,9	38,7	1,6	4,8	20,6	34,9	38,1	1,6	7,9	4,8	42,9	42,9	3,2	7,9	15,9	39,7	33,3
>42 v.	2,7	0,0	8,1	40,5	48,6	0,0	10,8	16,2	43,2	29,7	0,0	0,0	32,4	43,2	24,3	2,7	8,1	13,5	43,2	32,4	5,4	5,4	18,9	27,0	43,2
Vanhemman koulutus	p=.382					p=.743					p=.019*					p=.653					p=.469				
kansakoulu/peruskoulu/ ammattillinen koulutus	0,0	6,7	13,3	26,7	53,3	2,2	6,5	13,0	39,1	39,1	0,0	8,7	8,7	30,4	52,2	2,2	10,9	8,7	28,3	50,0	2,2	13,0	15,2	30,4	39,1
lukio/lukio ja ammatillinen koulutus	1,7	0,0	6,8	32,2	59,3	0,0	13,6	11,9	42,4	32,2	1,7	3,4	30,5	37,3	27,1	0,0	10,2	11,9	35,6	42,4	1,7	8,5	20,3	33,9	35,6
korkeakoulu/yliopisto	2,7	0,0	5,4	32,4	59,5	0,0	8,1	5,4	43,2	43,2	2,6	0,0	26,3	39,5	31,6	2,6	7,9	5,3	47,4	36,8	5,3	2,6	7,9	44,7	39,5

Asteikko: 1= täysin eri mieltä, 2= joksinkin eri mieltä, 3= en samaa, en eri mieltä, 4= joksinkin samaa mieltä, 5= täysin samaa mieltä

***= tilastollisesti erittäin merkitsevä, **=tilastollisesti merkitsevä, *=tilastollisesti melkein merkitsevä